58. številka. V Ljubljani, v ponedeljek, 11. marca 1918. LI. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . K 40·—
pol leta „ „ . 20·—
četrt leta „ „ . 10·—
na mesec „ „ . 3·50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . . K 45·—

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto naprej . . . . K 50·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošiljejo naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . . K 36·—
pol leta „ . . . . . 18·—
četrt leta „ . . . . . 9·—
na mesec „ . . . . . 3·—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v I. nadstr. levo), telefon št. 34

Misli demokrata.

Dr. V. K. — Lep kos narodnega dela je dovršen z opisi narodnega trpljenja z vložitvo interpelacij v državnem zboru in delegacijah o krivičnih progonstvih, z govori poslancev Jugoslovanskega kluba v obeh zastopih in z osvetljenjem teh razmer na shodih in v časopisju. Težko bi se bilo misliti boljših dokazov za opravičenost naših zahtev po samostojnosti, nego tako obsodbo obstoječega režima. Saj je bil prisiljen celo c. kr. nadporočnik Wenzel, sicer Nemec po krvi in mišljenju, iz zbornične galerije besedo povzeti, da dá duška svojemu prepričanju, češ, s tako izvrstnim narodom kakor je naš jugoslovanski narod, se mora boljše ravnati. Švica in ostalo nevtralno inozemstvo je zadrgetalo groze, ko je tudi tja in po celem svetu prodrla novica o grozotah, ki so se Jugoslovanom dogodile. In gotovo ni za nas in za naš boj za lastno državnost brez pomena, če je široki svet vzplamtel v simpatijah za nas vsled trpljenja. Vsestransko prepričanje je pa tudi, da je deklaracija 30. maja vsklila pod vtisom trpljenja ter med vse vrste naroda in v vsa srca prodrla iz istega vzroka. Vzbudila, poglobila in utrdila je čut edinstvenosti jugoslovanskega naroda tuja krivica prizadejana prvim možem in ženam, tudi otrokom tega naroda. To dokazilo je vzbudilo v naš prid vest sveta na eni strani, kar v našem boju neizmerno mnogo pomeni, na drugi strani lastno narodno odločnost.

Saj nam to zatrjuje prelat Hauser v imenu nemških strank in ministrski predsednik! Vse skupaj pa preveva vsenemški duh nadvlade nad drugimi narodi. V besedah sprememba ustave z razširjenjem pravic ljudstev, celo narodov, konečno se pa bode zasvetil — nemški meč! Brez jamstva je prazna vsaka obljuba in jamstvo je le odmejitev naše zemlje in izročitev iste narodu v lastno odločevanje. Kaj pomaga avtonomija, ki pa ne bi obsegala n. pr. finančne samostojnosti. Ali so pa merodajni krogi pripravljeni izročiti nam naše finance, da z istimi razpolagamo v prid naroda! Niti v sanjah na to ne mislijo, ker sploh pošteno ne mislijo. Koliko je vredna za Banovino njena samostojnost, ki ima vendar vsaj deloma razpolagati z viri dohodkov! Tudi sužnju se da nekaj udobnosti, da se na njem več zasluži. Ker hočejo kupiti dobro voljo razjarjenega jugoslovanskega naroda, ponujajo cukerček samouprave. Toda ali še niste razumeli, da ste zgubili v našem narodu zaupanje! Nobene 'nepotrebne skupnosti! V ta klic je izzvenel shod v Rušah. Tako govori danes tudi vsak Slovenec, ko je videl nov dokaz nemške odkritosrčnosti v udarcu poljskemu narodu.

Z veliko napetostjo smo pričakovali, kaj nam prinesejo naši politiki s sestanka jugoslovanskih voditeljev iz Zagreba. Oddahnili smo se, ko niso upoštevali Seidlerjevega načrta ustavne spremembe, ampak izrekli prepričanje, da je za vse, ki neodvisnost hočemo, potrebna koncentracija sil vseh strank. Boljšega sklepa niso mogli storiti možje iz Banovine, iz Ercegbosne, Dalmacije in Slovenije! Da bomo se pa mogli razporediti, koncentrirati, združujejo se demokrati vseh taborov v svoje posamezne organizacije. Osrednji odbor za sestanovitev jugoslovanske demokratske stranke v Ljubljani opravlja dragoceno delo, objavlja odlomke pravil stranke, ki bi se ne mogla glasiti točnejše. Iz slovenskega ozemlja, začenši z Mariborom, ki je že v marsičem prednjačil, prihajajo nam poročila, da so se ustanovili že krajevni odbori nove stranke. Videti je, da se združujejo ljudje sicer v več strank, toda vse te stranke se postavljajo na trdna tla demokracije.

Tu pa tam se je izrekel pomislek, kako more iz meščana, ki ni proletarec, postati naenkrat demokrat. Toda tudi Wilson, ki ga obožuje kot prvega demokrata njegov stomilijonski narod in ves svet, ni proletarec, pa vendar dober demokrat. Kdor veruje v lastno silo naroda, kdor njen razvoj želi in podpira, je demokrat in za njega je mesto v jugoslovanski demokratski stranki. Naša slovenska družba mora pa s pristopom v demokratične organizacije dokazati svoje razumevanje za demokratičnega duha časa in vstopati v stranke, v to ali ono demokratsko stranko, le ne na strani stati. »Hrvatska Država« je pred kratkim v svojem uvodniku izrazila, da so najslabši ljudje nevtralci v miru in vojski. Naš narod mora mnogo doseči, zato je pa predpogoj, da se organizira, da postanemo političen narod! Poldrugi milijon duš nas je, toda koliko nas je organiziranih, politično zavednih! Zagreb je sklenil — koncentracijo političnih sil!

Položaj na Češkem.

H. Praga, 8. marca.

Dasiravno se je v Pragi pričakovalo, da bo vlada dobila svoj proračunski provizorij, je vendar včeraj, ko so prispele v Prago vesti o glasovanju, zavladalo iznenadenje. Po celi Pragi se je govorilo samo o Poljakih. Mnogi so stavili v nje popolnoma neupravičeno zaupanje, akoravno vsak ve, da v zbornici ni reprezentiran poljski narod, marveč da je zastopan tam samo poljska »šlahta«, ki nas je dosedaj še vsakokrat prevarala. S tem moramo računati in zato se ne smemo hudovati na ves narod. Vsi današnji listi pišejo skoraj enako, da so Poljaki in socijalni demokrati rešili vlado, ne pa parlament, ker ni misliti, da bi mogla vlada v slučaju poraza ostati na krmilu, marveč bi bil moral prav gotovo ostati parlament.

Dva momenta sta vzbudila pozornost javnosti ter se visoko cenita: Prvi da je predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec pokazal več možate odločnosti in vztrajnosti, kakor mnogi izmed naših poslancev, drugič da sta dva Poljaka vstrajala v zbornici, navzlic pritisku plemstva in njegove avantgarde in da sta odločno glasovala proti vladi. Iz prvega spoznava naša javnost, da ni več mogoče, da bi Čehi in Jugoslovani postopali vnaprej samo kot zavezniki; marveč da morajo postopati kot eno telo in tako, da bodo izgubili vsi oportunistični elementi vso svojo moč in da ne bo mogoče več priporočati Čehom, da naj se »razgovoré« z alpskimi Nemci, Jugoslovani da naj se razgovorijo z našimi eksponenti iz pruskega rajha. Iz drugega dejstva vidimo lahko razliko med Poljaki in zato ne moremo izgubiti zaupanja v poljsko demokracijo.

★

V petek dne 8. marca je izšla že prej avizirana prva številka glasila onega dela napredne (realistične) stranke, ki si je ohranil svojo samostojnost. Novi list se imenuje »Češka Straža«. Kakor sem že poročal, stoji ta skupina na stališču, da narodu ni treba ene same stranke, marveč da mu je treba samo enotne politike in zahteva torej, da se vse stranke, ves narod združijo v skupnem narodnem svetu. Iz prve številke je videti, da s to skupino simpatizirajo najodličnejši možje bivše Masarykove stranke, da pa se zadovoljujejo samo z naglašanjem tega svojega mnenja in da nikakor ne nastopajo agresivno. Zanimanje za list je povsod zelo veliko in javnost ima na ta način zopet eno iskreno pošteno in trdno češko glasilo več, tako da je sedaj mogoče voditi objektivno diskusijo. Zanimiva so nekatera naziranja, od katerih navajam tale: Znani češki pisatelj in umetniški kritik Gamma (Jaroš) je prvi dvignil odločno svoj glas ter pravi, da ni častno in da ni češko, če sprejmemo denar iz ostaline dr. Kohna za češko vseučilišče. Gamma piše: Lahko pridejo jutri, pojutrišnjem meceni, ki so danes lopovi, oderuhi, vojne hijene, morilci naših otrok, ali bomo iz takih rok sprejemali darila za delo naše svobode?« Glasbeni strokovnjak dr. Zd. Nejedlý ogorčeno govori o oduševljenju nad tem, da so igrali na Dunaju Janačkovo opero »Pastorka« ter pravi: Danes na Dunaju, jutri v Pešti bodo gledali baš slovaško opero kot pikanterijo. Tako smo doživeli l. 1918. da bosta imela naše »Narodno divadlo« in pestansko gledališče eno in isto slovaško opero. Ali ni to nesramna parodija vsenarodne umetnosti?« Zelo simpatično in natančno informira že prva številka tega lista češko javnost o razmerah med Jugoslovani.

✶

Dasiravno češko časnikarstvo razmeroma malo pazi na dogodke pri Jugoslovanih in na razvoj Jugoslovanstva ter se mora predvsem zaradi pomanjkanja papirja zadovoljiti s suhim konstatiranjem faktov, so vendar naši prvi časopisi že opozorili na priprave za spominsko slavnost Preradovićevo v Zagrebu. Tudi Čehi se bodo udeležili te proslave in je že določena deputacija, ki bo šla v Zagreb, da prisostvuje slavnosti. Tudi za nas Čehe je ta slava velikega pomena. Spominjali se bomo ne samo da je bil prvi učitelj, ki je v mladem Preradoviću vzbudil ljubezen do domovine in naroda, naš pošteni stotnik Burian v Dunajskem Novem mestu. Tudi nam je odgojil marsikakega vrlega moža ter vzdrževal tja do svoje smrti stike s temi svojimi učenci. V prvi vrsti pa se bomo spominjali Čehi, kako so takrat pred sto leti naši češki, slovenski in hrvatski predniki srčno, iskreno in odkritosrčno vzdrževali zveze med seboj, se zanimali za vse, kar se je godilo ter čutilo bratstvo drug z drugim. V spominu na Preradovića bomo torej tudi mi slavili kos svojega jubileja ter se bomo spomnili tudi sami, da moramo prinesti v naše razmerje tako v srce segajočo odkritosrčnost, s kakoršno so občevali med seboj naši predniki pred sto leti. Kakor izvem, se vršijo že priprave, da se ob tej priliki še izboljšajo in poglobe stiki češko - jugoslovanski.

✶

O enem vprašanju se sicer na Češkem sploh nič ne piše, pač pa več govori, namreč o židovskem vprašanju. Ni še dolgo tega, ko nismo slišali o židovskem vprašanju drugega, kakor da ne bo prej konec vojne, dokler ne bo zadnji Žid v Pragi milijonar. To je bilo že za časa persekucij. Židje, izvzemši nekaj malih izjem, so se nas takrat izogibali kot mrčes mrtvega, hodili so ostentativno z rdečimi križi na prsih, iz žepa jim je ostentativno gledal patriotični »Prager Tagblatt«. Bili so navdušeni za vojno, akoravno so se sami po največ vojskovali le po bolnišnicah in po vsakovrstnih centralah. Počenjali so še druge stvari, o katerih nas je sram govoriti. Takrat smo se spomnili, da nam Židje niso prav nič pomagali, ko je narod že pred sto leti umiral, nasprotno! Pozneje so ustavljali naš narodni napredek ter dušili naravno močno narodne misli. Med vojno so stali vsi kot en mož na strani Nemcev in so bili bolj črnorumeni kot kaka avstrijska stražnica. Njih voditelji so komponirali programe za obnovitev Avstrije, v kateri so računali s Čehi kot nezavedno plebs, ki je potrebna in koristna, samo za nemške generale. Ko so prenehale persekucije, so bili Židje prvi, ki so se začeli brigati za to, kako bo v tej češki državi. »Ali se bo vlada pobrigala, da mi (!) Čehi ne bomo izgubili denarja, ki smo ga investirali v vojna posojila?« Potem pa so se zbrali zopet okoli onih par posameznikov, ki so ostali tudi med vojno še ljudje in hočejo danes biti zopet Čehi. Kurs naše misli gre na hausse! Naravno, da danes nihče noče o njih ničesar slišati. In tudi onih par Židov, ki nam je ostalo med vojno prijaznih, bo trpelo. Židje izdavajo tednik »Rozhled« in govori se, da nameravajo ustanoviti velik neodvisen dnevnik, ki naj bi stal izven vseh strank. Na čelo tega lista hočejo postaviti take ljudi, o katerih vedo, da se niso eksponirali. Zlasti napredna stranka, ki je imela med svojimi pristaši največ Židov, občuti težavo tega vprašanja, rešila pa se ga je tako, da je pustila govoriti za se radik. elemente, kateri Židov niso pustili do besede. Vsak Čeh je prepričan, da imamo mnogo bolj važnih vprašanj, kakor je to. Zakaj bi se ravno s tem pečali. Nočemo delati krivice, priznavamo Židom vse ljudske pravice, branili pa se bomo, da bi bili oni zopet posredovalci, faktorji, s katerimi bi bilo treba računati, ker so povsod enaki in hočejo vladati, odločati, a nič delati. Za vse mora veljati enaka pravica. Za nas ni židovskega problema, ta problem obstoja le za one, ki hočejo brezskrbno živeti od našega dela.

Manifestacijski shodi za Jugoslavijo.

Shod v Kamniku.

Kamnik, 10. marca.

V Društvenem domu se je danes popoldne vršil sijajen manifestacijski shod za jugoslovansko deklaracijo. Shod je bil napovedan za pol 3. uro, toda že ob 2. je občinstvo polnilo dvorano in ko se je shod pričel, so bili vsi prostori, tudi postranski, nabito polni. Takega shoda Kamnik ne pomni. Na shod niso prišli le Kamničani, bila je zastopana bližnja in daljna okolica, nekateri so prišli do tri ure daleč. V posebno častnem številu je prihitelo narodno ženstvo in radostno je bilo gledati, s kakim zanimanjem, globokim razumevanjem in odušjevljenem so sledile priproste kmečke žene izvajanjem posameznih govornikov.

Shod je otvoril gosp. dr. Alojzij Kraut z nagovorom, v katerem je povdarjal važnost velike dobe, v kateri živimo. Jugoslovanska misel je na zmagovitem pohodu. Hočemo ujedinjenje in samostojno državo in le v dosegi tega cilja vidimo svoj spas v narodnem, kulturnem in gospodarskem oziru. Za ta cilj moramo pogumno in vztrajno delovati vsi. V tem oziru med nami ne more biti nobenih strankarskih razlik, S toplimi besedami je dr. Kraut pozdravil posebno narodno ženstvo, ki s svojo navzočnostjo priča, kako globoko se zaveda velikega pomena našega narodnega boja. Pozdravil je navzoče zborovalce in zaklical glavnemu govorniku županu poslancu drju Tavčarju prisrčni dobrodošel. Zaključil je svoj pozdravni govor z burno aklamiranim klicem: »Prost mora biti, prost naš rod!«

Nato je govoril živahno aklamiran župan poslanec dr. Ivan Tavčar, ki je izvajal:

Govor dež. posl. župana drja Tavčarja.

Pripravljajo se velike politične odločitve! In čas je, da pridemo Slovenci glede gotovih vprašanj na jasno. Eno najvažnejših je vprašanje, kako naj v teh usodepolnih časih postopajo slovenske stranke med sabo?

Glede tega so se čula različna mnenja. Eno je imelo veliko privržencev, mnenje namreč, da bodi med nami ena sama politična stranka, in sicer tista, ki je bila dosedaj najbolj številna in je še danes najmočnejša. Nasvet se je torej glasil: Vse dosedanje naše politične stranke naj se vržejo v en sam lonec, ki naj nosi napis »Slovenska Ljudska Stranka«. Ta nasvet je sicer silno priprost in mogoče je, ogrevati se zanj. Če pa globlje posežemo k jedru, pridemo do zaključka, da se ta nasvet ne priporoča in da sploh ni izvršljiv.

Danes nas najbolj prešinja jugoslovanska misel. Mi nočemo več tičati pod pestjo nepoboljšljive in ne preinteligentne dunajske birokracije;

vojskujemo se za svojo svobodo in samostojnost.

V tem boju mora stati Slovenec tik Slovenca, v tem boju smo vsi edini in med nami ne sme biti razločka! To edinost, to slogo vzdržati nam bo leta in leta; ves čas opuščati nam bo vsake prepire, ki se največkrat iz trte izvijejo ter se bijejo za stvar, ki dostikrat, ako jemljemo vpoštev vrednost jugoslovanske misli, ni toliko vredna, kolikor je vreden las v juhi! Z eno besedo: Če hočemo ostati pametni politiki, moramo ustvariti med slovenskimi strankami tak položaj, ki bo dajal največje poroštvo, da vlada glede jugoslovanskega vprašanja med nami popolno soglasje, največja edinost, največja ljubezen, največje spoštovanje in predvsem največja agilnost. Pri tem pa se naj posamezne stranke ne odpovedo strankarskemu svojemu stališču, katerega niti ena ne druga stranka ne more in ne sme zatajiti!

Čudno se vam bo videlo, pa vendar trdim resnico, da bi prej omenjenega poroštva v nobenem oziru ne imeli, če bi se Slovenska ljudska stranka in napredna stranka stopili v eno samo stranko! Najboljši dokaz, da se take stvari ne dajo skupaj sciniti, imamo v Slovenski ljudski stranki sami. Tam je g. deželni glavar (Ostri medklici.) z državnim poslancem Jakličem in z mestnima svetnikoma Štefetom in Kregarjem ustvaril proti Kreku in Korošcu svojo posebno stranko in ustanovil je zanjo tudi posebno glasilo. V tistem trenotku, ko je po Krekovi in Koroščevi nemali zaslugi začela jugoslovanska ideja prepajati ves jug, se je ravno radi te ideje ugnezdil razdor v največjo slovensko stranko in iz tega razdora se je rodila »Resnica«, o kateri ne moremo trditi, da se posebno srečno bojuje za jugoslovansko misel. (Burni medklici. Doli z izdajalci!) Ako bi torej dobila pri Slovenski ljudski stranki, kakor pri naši napredni stranki ideja večino, da naj se obe stranki sklopite v eno samo, je, kakor kažejo dosedanji dogodki v Slovenski ljudski stranki, čisto gotovo pričakovati, da bi se tudi v naših vrstah pojavila kaka »Resnica«. Konec bi bil, da bi, če smo prej imeli dve stranki, imeli potem štiri! Pa še nekaj je pri tem. Ne samo število strank bi se pomnožilo, stopnjevala bi se tudi ostudna strast boja in polemike, katera se vselej prikazuje, če sta se iz ene stranke rodili dve. Ti novi stranki sti si potem v laseh in najraje se bojujeti silno strastno; vsaj tista stranka, ki je nanovo nastala, ljubi tako politično bojevanje, ker vsak odpadnik najstrupenejše črti prejšnje svoje prijatelje!

Kakor rečeno, vse to opažamo pri najnovejših dogodkih v Slovenski ljudski stranki. Kar so nam svoj čas najbolj očitali, to počenjajo sedaj zastopniki »Kmečke stranke« sami in sicer z največjo gorečnostjo in zagrizenostjo. Nam so očitali, da blatimo duhovnike in da izpodkopujemo avtoriteto, katero mora duhovnik uživati. Sedaj pa je »Resnica« največji grešnik v tem pogledu! Vzemimo na primer le g. prelata Kalana, ki niti v zasebnem, niti v političnem življenju nima take preteklosti, da bi se je moral sramovati. Bil je in je še danes politik, ki do trenutka, ko je pričela izhajati »Resnica«, ni imel osebnega sovražnika. Sedaj pa, ko je bil po zaupanju svojih somišljenikov izbran načelnikom Slovenske ljudske stranke, prišel je gospod prelat pod brusilni kamen Štefetovega tednika, in nič mu ne pomaga, če je kanonik in po papežu odlikovan cerkveni dostojanstvenik: v »Resnici« se mu ne godi bolje, kakor se je nekdaj godilo temu ali onemu duhovniku v naprednih glasilih! Ob pričetku je bil prelat Kalan tudi v »Resnici« še prelat, potem je zgubil prelaturo in je ostal še samo kanonik, nato je zgubil tudi kanonikat ter je postal navaden gospod Kalan, a dandanes je še samo Kalan, katerega obklada »Resnica« od vseh strani z okleščki in loparji. In če se vpr[illegible] čem o[illegible] stoja pravzaprav kr[illegible]da [illegible] lata, n[illegible] ne moremo prisoditi dr[illegible] vde, p[illegible] go te, da zastopa načelo, da mora slovenski duhovnik biti ravno tako naroden, kakor vsak drug ud našega naroda, če hoče kaj koristnega doseči! Če prej to načelo ni bilo v našo duhovščino tako globoko prodrlo, kakor je prodrlo sedaj, to gotovo ni krivda g. prelata Andreja Kalana!

Pri ti priliki moram omeniti napadov, ki se vsipajo v novejšem času na ljubljanskega knezoškofa. Jaz ne želim, da bi me kdo smatral, da sem v kakemkoli oziru poklican braniti gospoda knezoškofa ali da sem v kakemkoli oziru političen njegov somišljenik. Tukaj se prav čisto nič ne skrivam: Moji politični nazori so dostikrat različni od nazorov, katere more zastopati katoliški škof. V tem pogledu nočem, da bi nastala kaka napačna mnenja: najmanj pa mi prihaja na misel, uganjati kake hinavščine, tako da bi ljubljanski tednik potem pisal, da se napredni dr. Tavčar obeša g. knezoškofu okrog vratu ali pa da je g. knezoškof sam postal naprednjak, ker se brati z naprednim ljubljanskim županom. Vsaj se poznamo! Taki korenčki zrasejo prav radi na njivi g. Ivana Štefeta (Živahna veselost.) in dobro vemo, kako jih ume potem na trg prinašati in razpečavati. Torej, da ne bodo gospodje pri »Resnici« dobili kake prilike, zopet in zopet izigravati svojega »liberalčka«, rečem o gospodu knezoškofu samo to, da je javno pred cesarjem, pred celo državo in tudi pred celim drugim svetom pripoznal se Slovenca ter s tem dokazal, da mitra ne stoji kot zapreka med njegovim dostojanstvom in med tlačenim, vse božje in svetne pomoči potrebnim slovenskim narodom! Če pogledamo, kake reči počenja nemški prelat Hauser v državnem zboru ali pa nemški opat Hellmer v gosposki zbornici, moramo tudi katoliškemu škofu — Slovencu pripoznati pravico, da v svojem srcu ne zatre ljubezni do naroda, v katerega sredi se je rodil!

Opozarjati pa vendar moramo, da se sedaj škof napada od domačih nasprotnikov — ki so nekdaj klečeplazili pred njim — in pa od Nemcev. Napade grofa Barbota bo škof lahko prenesel, ker je grof Barbo od nekdaj bolehal na tem, da je malo mislil, pa vedno veliko govoričil. Domači nasprotniki so, kar se tiče slovenske zemlje, nekoliko bolj prikriti ter škofa in prelata Kalana ne napadajo po enem in istem merilu. Iskali pa so pomočnikov onstran Sotle in dobili jih tam pri najslabši stranki, ki životari na jugu, to je pri hrvaških frankovcih. Drugače povedano: Resnicoljubje nekaterih Slovencev se je tesno zvezalo s hrvaškim židovstvom, tako da bi človek, ko bi to morda vendarle ne bilo preostro izraženo, skoraj rekel, da sta se v sovraštvu proti ljubljanskemu knezoškofu objela

kranjski farizej in hrvaški jud!

Iz te čudne zveze je pognalo očitanje, da je škof Jeglič s svojim podpisom znane izjave za našo deklaracijo in za jugoslovansko samostojnost postal na jugu — slovenski Martin Luther!

Moja naloga ni, škofa proti takim infamijam, ki pa so pravzaprav navadne frankovske oslarije, braniti. Omenjam tega Martina Luthra le zategadelj, da se jasno vidi, kaka podivjanost je vsled spora nastopila v disidentih Slovenske ljudske stranke in njihovih hrvatskih priveskih. In prav nikake dvojbe ni, da bi, ako bi v naših vrstah sklenila večina, da se naj zlijemo s Slov. ljudsko stranko v eno samo stranko, v tistem hipu nastal tudi med nami odpor. Menim pa, da imamo Slovenci že eno »Resnico« in da bi bilo škodljivo, če bi se v naši stranki rodila še druga! Kdor torej globlje premišljuje o celi zadevi, mora že iz politično - taktičnih ozirov izreči se proti poskusom, ustanoviti eno samo politično stranko med Slovenci!

Ali stvar je tudi z drugega pogleda neizpeljiva! Kakor je svet ustvarjen in kakor ga je ustvaril sam Bog, je sploh nemogoče, da bi v političnem življenju nastopala ena sama stranka. Obstoje nazori, ki so pri eni stranki nepriljubljeni, druga stranka jih pa zopet smatra za načelne in nedotakljive. Naj se politične stranke še tako izogibljejo načelnih prepirov, zatreti se ti prepiri ne dajo, kar smo na Slovenskem, ko smo časih sklepali takozvane »sloge«, tudi že večkrat doživeli: Sloga je trajala kake štiri mesece, potem se je v nji pokazala razpoka, peti mesec pa smo se zopet znova in še bolj sovražili od prej! Tak bi bil konec, če bi se jugoslovanski misli posrečilo, zediniti nas za nekaj časa v eno samo politično stranko!

Tudi je zanesljivo pričakovati, da bi ena sama politična stranka, ako bi ostala v Slovencih brez vsake opozicije, brez vsakega konkurenta, prav kmalu postala zaspana in bi ne bilo več tistega tekmovanja, ki vlada med političnimi strankami, posebno kadar delujejo za kako skupno kulturno stvar!

Končno morajo stranke gledati tudi na dostojnost, ker ne gre političnih nazorov vstran metati, kakor kako obrabljeno in raztrgano obleko!

Oziraje se na vse te razloge trdim torej ponovno, da bi pri eni sami politični stranki na Slovenskem ne imeli nikakega poroštva, da ne bi v kratkem znova nastali različni strankarski prepiri, ki bi bili dosti bolj škodljivi, kakor so bili dosedanji prepiri. Zatorej se popolnoma strinjam s pokojnim dr. Krekom, ki je še malo časa pred svojo prezgodnjo smrtjo zastopal mnenje, da naj politične stranke ne stopijo s pozorišča, temveč da je le želeti, da se dobro in krepko organizirajo in razvijajo za delo in na korist jugoslovanski misli.

Kaj pa je pri tem položaju neobhodno potrebno v današnjih časih?

Neobhodno je potrebno, da slovenske stranke v bodoče ne žive ena tik druge kot divje zverine; neobhodno je potrebno, da se mišljenje in načela druge stranke ne mečejo v blato in da se vsi prepiri med strankami, če se že odložiti ne morejo, gibljejo v mejah dostojnosti, prizanesljivosti in neosebnosti. Z eno besedo: Ponehati mora vsak osebni boj, pri katerem se je posameznim osebam gledalo pod obleko in časih še celo pod kožo. Tukaj mora klicati vsak — tudi sebe ne izvzamem —: mea culpa! in najslovesnejše moramo zahtevati, da ima vsaka stranka dolžnost, vse ukreniti, da ne bo več zemlje, na kateri bi se mogli vršiti taki boji! Da se ta namen doseže, morajo se kolikor mogoče na dolgo klop odložiti zadeve, radi katerih bi se morda zopet vneli prepiri in boji! To je, česar nam je danes najbolj potreba, in če se ne motim, se nam tukaj že kaže jutranja zarja boljšega dneva! Tem lažje pa bode to, ker je jugoslovansko vprašanje danes glavna politična točka, katera prešinja vsako slovensko stranko in za katero se je mogoče najuspešneje boriti po navodilu:

Ločeno korakati, združeno pa udariti!

Z deklaracijo z dne 30. maja 1917 so naši državni poslanci na jugu naše države ravzneli vihar, ki se prej pomiril ne bo, dokler ne postane narod sam svoj gospodar z vsemi tistimi pravicami, katere ima vsak drug narod v našem cesarstvu! Naši Velenemci, ki niso posebno agilni, če se je treba podati v kako globokejšo misel, nazvali so, kar je sevê najpripravneje, našo jugoslovansko akcijo veleizdajo, in če jim desetkrat ponavljamo, da hočemo Jugoslavijo imeti pod sedanjo avstrijsko dinastijo, smo vzlic temu veleizdajalci, katerim naj se odkaže mesto pod vislicami! Nam to kričanje ne jemlje poguma! Nasprotno,

mi se nemškega vpitja prav nič ne bojimo.

(Prav nič! Živahno pritrjevanje.) dobro vedoč, da je v Avstriji za vse večne čase pretekel čas, ko so rasla nemška drevesa do nebes. Naj bosta grof Czernin in Kühlmann še tako ponosna na premago petrograjskih boljševikov in ukrajinskih socijalcev, resnica je, da je naša država vzlic temu, da se je sklenil mir z Rusijo, Ukrajino in Romunijo, podobna hiši, katero je omajal potres. Avstrijska država se nahaja v krizi, — to je gotovo! (Živahni medklici.)

Nekoliko podobna bi bila ta kriza oni v letu 1866., ko smo doživeli polom pri Kraljevem Gradcu. Kakor se je tistikrat napravil poskus, državo rešiti z dualizmom, tako se danes nasvetuje drug poskus, ker je

dualizem popolnoma odpovedal.

(Tako je.)

V takih krizah je država podobna bolniku, ki leži v postelji, okrog nje pa se zbirajo zdravniki in trudijo svoje glave, kako naj bi bolniku pomagali. Leta 1867. glasil se je recept na dualizem, sedaj se pa glasi na federalizem. To se pravi: Avstriji ni mogoče drugače pomagati, nego s tem, da se gotovi narodi združijo v samostojne države, ki bodo potem skupaj tvorile prenovljeno in preustrojeno Avstrijo. Kakor ni bila veleizdaja, da se je svoj čas zahteval dualizem, tako tudi sedaj ne more biti izdajstvo, če mi zahtevamo posebno jugoslovansko državo, Čehi pa svojo. To je pač edina pot, ki vodi do tega, da bodo vsi narodi monarhije srečni in zadovoljni in da ponehajo tisti prepiri, ki razjedajo sedaj našo staro državo od severa do juga in od izhoda do zapada! (Živahno pritrjevanje.)

Gotovo ni veleizdajstvo, če mi danes zahtevamo, da bodi naša država nekako tako organizirana, kot so organizirane Zedinjene države v Severni Ameriki, pri čemer pa — da ne bo »Resnica« v Ljubljani zavpila! — na republikanski vladni sistem niti ne mislim! Severna Amerika je danes eden največjih faktorjev naše zemlje; če bi pa komu prišlo na misel, da bi potegnil od Mehikanskega zaliva, recimo od Rio Grande, debelo črto do Velikih severnih jezerov ter delil to tako mogočno državno skupino na dva dela in bi na eni strani izročil vladanje grofu Štefanu Tiszi, na drugi strani pa gospodu vitezu Seidleriu, potem je jasno, da bi prišlo tisto, kar se sedaj imenuje United States, prav kmalu na beraško palico! Mi se torej opiramo na

pravi in zdravi federalizem.

(Živela Jugoslavija!) nikakor pa se ne moremo ogrevati za vladno modrost viteza Seidleria ali pa še celo za ono gospoda Štefana Tisze. V tem, gospodje, tiči naše veleizdajstvo! A naše veleizdajstvo tiči tudi v tem, da ne moremo pripoznati, da bi šla nemškemu narodu v Avstriji hegemonija, — ne priznavamo niti hegemonije, niti ne priznavamo, da bi nemški narod imel sposobnost in zmožnost, nad nami vladati nekako tako, kakor je vladal rimski proconsul v kaki španski ali drugi provinci! Mi Nemcem, kar se tiče Zgornje in Nižje Avstrijske, Solnograške, Tirolske, Koroške in Štajerske, v kolikor so te pokrajine nemške, ne odrekamo pravice, da naj si uredijo svoje politično in gospodarsko življenje, kakor jim drago; ugovarjati pa moramo proti temu, da bi se politično in gospodarsko življenje po čisto slovenskih ali srbo - hrvatskih pokrajinah vršilo tako, kakor bi nam Nemci in Madjari predpisavali. Tak predpis ni v ničemer opravičen, in če ga mi zavračamo, nismo vsled tega veleizdajalci, temveč pametni ljudje, ki hočemo požeti samo tiste sadove, ki so pognali iz jugoslovanske krvi, prelite na severnih in južnih bojiščih! (Burno odobravanje in pritrjevanje.

Nemška nezmožnost, vladati Avstrijo,

se kaže najbolj v tem, na kak umeten način skušajo Velenemci opravičiti svojo bahavo zahtevo po hegemoniji. Oni se pri tem ne sklicujejo na svojo nemško kulturo, katere nimajo v posebno visoki meri in od katere dandanes čisto nič oddati ne morejo, oni ne fantazirajo več o tem, da plačujejo v Avstriji vse davke, ker dobro vedo, da smo jim avstrijski Slovani tako glede olike, kakor glede gospodarske moči za petami, tu in tam smo jih že tudi za sabo pustili; oni se tudi ne sklicujejo, da so kako posebno pleme, kakor je bil nekdaj Civis Romanus nasproti kakemu Scitu ali Germanu. To sklicevanje bi bilo posebno smešno, ker ima vsenemška stranka v Avstriji največ telesno pohabljenih ljudi v svoji sredi in bolj če se ti možakarji s težavo gugljejo na šepastih nogah, bolj kriče s svojim izredno razvitim jezikom! (Živahna veselost.) Z eno besedo: Avstrijsko velenemštvo se popolnoma zaveda, da ni niti gmotnih, niti moralnih argumentov, ki bi še zanaprej opravičevali, da bodi Avstrija tudi v bodoče nemško vladana in sicer s tem, da naj hodi do sodnega dne v nemškem čevlju, ki pa je že danes precej pohojen in preluknjan! (Tako je!)

Vse to dobro vedoč, staknili so si naši Nemci izgovor, da so samo oni v Avstriji državna stranka, da je samo tisto, kar oni hočejo in zahtevajo, državi na korist in da naj, kjer poneha in opeša naših naivnih Nemcev moč, vskoči zanje državna moč po načelu, da so zadeve avstrijskih Nemcev, oziroma Velenemcev, identične z državnimi interesi. To pa je čisto navadna politična šala, katera nima niti toliko cene kot pošvedran čevelj! Naši

Nemci so se pač preobjedli pri državni skledi,

bi pri ti skledi zmiraj radi ostali in pri tem tisto prijetno in komodno življenje živel, kot ga živé v naši blagoslovljeni Avstriji sem od časov Marije Terezije! Če pa pogledate okrog sebe in če pogledate po slovenskih pokrajinah, vidite povsod, da smo Slovenci, kar smo dosegli tako na kulturnem kakor tudi na gospodarskem polju, dosegli vse s svojo lastno močjo. Naše poljedelstvo, naša živinoreja, naša trgovina, vse se je zbudilo v tistem trenotku, ko smo skočili iz stoletnega svojega spanja ter se zavedli, da smo narod in ne več tlačani nemških graščakov in ponemčenega meščanstva! Da sta Marija Terezija in cesar Jožef dala hegemonijo avstrijskim Slovanom, posebno Čehom in nam Jugoslovanom, potem bi jugoslovanske pokrajine vse drugače izgledale, kakor izgledajo danes! Da nas je vlada tako podpirala, kakor je podpirala Nemce, stali bi danes na Krasu že celi gozdovi, od Trsta do Ljubljane pa bi stala tovarna pri tovarni! (Živahno pritrjevanje.) Tako pa, ker Nemci povsod svoje pritlikavo naziranje naprej silijo ter polagajo važnost na malenkosti, kakor so n. pr. samonemški napisi po štajerskih kolodvorih južne železnice, spolzé jim glavne reči iz rok! Tako niso ti ljudje opazili niti Jadranskega morja, za to morje niso imeli najmanjšega pojma in ne za Dalmacijo, katero so puščali, da je zlezla v beraštvo in popolno propalost. Zategadelj ravno se toliko vnemamo za deklaracijo naših državnih poslancev, ker nočemo, da bi bili še nadalje gospodarsko tlačeni pod nezmožno roko:

Deklaracija nam je poroštvo za naše gospodarsko vstajenje,

ona nam daje tudi poroštvo za to, da bo Jadransko morje tam, kjer bomo mi, Jugoslovani! (Burno odobravanje.)

Okoliščina, da Nemci širijo nauk, da je avstrijsko nemštvo identično z avstrijsko državo, bi ne imela posebnega pomena, če bi ga širil samo del avstrijskih Nemcev. Ali velika nevarnost te krivične politične dogme obstaja ravno v tem, da se je polastil celi nemški živelj v Avstriji in predvsem tudi naša birokracija. V tem tiči velika nevarnost, ker zavest, da je država identična z blaznimi nemškimi »belangi«, ne navdaja naših Nemcev zgolj le z nezdravo bahavostjo, ona jih napolnjuje z brezmejno domišljavostjo, katera posebno pri Velenemcih uspešno konkurira z ono, kojo je slavni Cervantes ovekovečil na svojem junaku iz Manche! Vsaka taka megalomanija rodi zaničevanje do drugih in resnica je, da avstrijski Nemci ne zaničujejo nobenega drugega naroda na svetu tako zelo, kakor one slovanske narode, ki dele z njimi sodržavljanstvo v Avstriji! Značilna je afera, ki ravnokar straši po nemških listih. Zgodilo se je za nemški »Gemüth« nekaj hudega in vse naše nemštvo kar trepeta od jeze in groze. Profesor Waldner, načelnik nemško - nacijonalne skupine v parlamentu, je pri neki priliki poslancu Klofaču podal roko, in podal mu jo je zategadelj, ker je edini sin Klofačev padel na bojišču! Vsled tega krik in hrup po celi avstrijski Germaniji, dolgi telegrami po listih, in bati se je, da bo ta »rokostisk« dr. Waldner plačal s svojim mandatom. Človek časih res ne vé, kje se neha človeštvo in kje pričenja pasjeglavstvo! Tudi nas Slovence cenijo Nemci nekako tako visoko, kakor je svoj čas cenil ošaben veleposestnik v Luizijani svoje zamorce, ki so mu brezplačno nabirali bombaž pod pekočim solncem. Avstrijski Nemci žive dandanes v prepričanju, da je zemlja, katero smo prevzeli od svojih očetov in katero obdelujemo v potu svojega obraza, pravzaprav njihova last in da se na ti zemlji, če oni, avstrijski Nemci v to ne privolijo, ne sme ničesar spremeniti! (Ostri medklici: Nikdar ne dobijo naše zemlje!)

Ta ošabnost naših Velenemcev med vojno

ni postala manjša. Nasprotno, rasla je od dne do dne, in sedaj, ko marširajo naša in nemška krdela v z nami zvezano Ukrajino, prekipeva ta oholost do najvišjega vrha! Taka oholost, kakor nam kaže zgodovina, posebno zgodovina starih Rimljanov, rodi pa veliko slabih posledic. Prva posledica je, da rodi oholost, krivice in da mori čut do pravičnosti. Gotovo je, da Nemci v Avstriji danes nimajo veliko čuta do pravičnosti nam Jugoslovanom nasproti, posebno ne nam Slovencem nasproti. Ko je bila te dni govorica, da se hočejo tudi na Koroškem vpeljati okrožja, s katerimi naj bi se vzela v obrambo slovenska manjšina v ti kronovini, so Nemci kakor iz enega grla zavpili, da se gre tu za njihove stroške, in zaklinjali so svoje poslance, da se ne smejo spuščati v nobene razprave in nobena pogajanja, po katerih naj bi dobila slovenska manjšina na Koroškem in Spodnjem Štajerskem količkaj varstva. Tako izgleda nemška pravicoljubnost!

Ali oholost ne zatre samo čuta do pravičnosti, ona vzbudi v oholežu tudi čut pretiranega egoizma. Zatorej nam naši Nemci nočejo vzeti samo materinega jezika — glej Koroško! — tudi v gospodarskih ozirih nas hočejo prikrajšati! Deklaracije naših poslancev prvi cilj je, da

postanimo lastni gospodarji na svoji zemlji

(Živahno pritrjevanje.) in da se nikdar ne podvržemo predpisom Nemcev ali Madžarov, kako naj si uredimo svoje gospodarstvo! Kakor v kulturnih zadevah, kjer smo si od šolske knjige pa do višjih kulturnih zavodov morali vse s svojo lastno roko skupaj zberačiti, tako tudi v gospodarskih zadevah ne pustimo, da bi nas kdo zatiral in zapostavljal, kakor je bila na primer Kranjska pri državni aprovizaciji zapostavljena za Spodnjo in Gornjo Avstrijsko. To je za Jugoslovanstvo največjega pomena! Pri tem moramo predvsem misliti na razmere, ki bodo nastale po vojski. Naj se vojna konča tako ali tako, naši državi bodo ostali ogromni dolgovi. V tem pogledu vam ni treba ničesar opisovati, saj sami veste, kako je: Po vojni, kadar bo najubožnejša, pa tudi najbogatejša rodbina sedala k mizi, pridružila se ji bo vselej tudi država! Ta pa bo jedla z desetimi žlicami, medtem ko bo rodbina imela eno samo žlico, ki bo romala od ust do ust, in dobro bo, če bodo vsaka usta dobila vsaj en grižljaj! (Tako je!)

Vsak, ki visi na državi, katera nas je rodila, trepeta pred gospodarsko našo prihodnjostjo. In najžalostneje je, da do danes še nismo imeli avstrijskega finančnega ministra, ki bi nam bil jasno, temeljito in pametno povedal, kako si predstavlja finančni položaj po vojni in kaj misli ukreniti, da nas lavina finančne stiske ne bo popolnoma podsula. Grof Sylva - Tarouca nas sicer tolaži, da bo zboljšal naša polja, da nam bo po vojni pšenica tako rodila, kakor je rodila nekdaj na egipčanskih njivah, če jih je bila reka plodonosno napojila. (Živahna veselost.) Pripovedujejo, da umejo Kitajci — ali pa morda Japonci, natanko ne vem — polja tako obdelovati, da zrase iz enega zrna do deset ali še več klasov. Kakor nas izkušnja uči, so tudi pri nas na ministrskih foteljih časih že sedeli kinezarji, vendar se pa zelo bojim, da tudi po vojni ne bo poganjalo po naših livadah iz enega zrna deset klasov!

Kadar bo treba urediti finančne zadeve v državi,

takrat bo nastala največja nevarnost, da se bo skušalo težka bremena od sé odvaliti ter jih drugim navaliti. Takrat se bodo avstrijski Nemci čutili — kot se že danes čutijo — za nekaj višjega, za nekaj plemenitejšega, nekako tako, kot se je čutil zadnje čase v gosposki zbornici naš kočevski vojvoda, ki se svoji oliki nima ničesar zahvaliti, pač pa vse svojemu rojstvu! Če bi ta kočevski aristokrat, ki iz dna svoje površne duše zaničuje naš parlament, dobil kako moč v svoje roke, morda na Kočevskem ne bi vpeljal tlake, gotovo pa bi jo vpeljal povsod tam, kjer prebivajo Jugoslovani. (Tako je!) In v tem tiči nevarnost! Nemški narod šteje v svojih vrstah preveč turjaških knezov in bati se je, da bodo po vojni skušali Slovane in tudi Jugoslovane zatlačaniti in da bodo skušali bremena, katera je vojna rodila, prevaliti in odvaliti na ramena avstrijskih slovanskih narodov! Če ti pod temi bremeni gospodarsko poginejo, bo knezom Auerspergom le všeč, ker nas potem na jugu ne bo več in nemštvo bo brez težave zasedlo pokrajine do Jadranskega morja! Mi pa svojih sinov nismo pošiljali v strelske jarke, da bi tam umirali ali da bi se nam vračali hromi in da bi potem trpeli revščino in lakoto, kadar bo tako težko zaželjeni mir prišel v deželo! (Burno pritrjevanje.) Mi nočemo, da bi se nam po vojni tako godilo, kakor v vojni, ko je morala Kranjska dajati skoro največ živine za armado, dočim so Nemci na Zgornjem in Spodnjem Avstrijskem ter Solnograškem rekvizicijo živine komaj čutili! Mi nočemo, da bi se nam dajalo samo 60 odstotkov za vsakdanje potrebe, dočim bi dobivali Nemci 110 odstotkov! Z eno besedo: Mi zahtevamo, da se po vojni razdele vsa bremena, katera bo treba prenašati, pravično, enako in v razmerju z resnično gospodarsko močjo na posamezne narode, tako da bo zanesljivo izključena vsaka krivica, predvsem pa vsaka protekcija bodisi nemškega ali kakega drugega življa! (Tako je.) Mi nočemo, da bi nam kak nemški finančni minister valil bremena in plačila, češ, da pri nas Slovencih itak zrase iz enega zrna deset klasov, pri Nemcih pa komaj en klas! Na tem polju ne bomo prenašali nobenega trinoštva. Da pa imamo v tem pogledu vsako varstvo, je neobhodno potrebno, da postanemo samostojni, od Nemcev neodvisni, — z eno besedo: da dobimo vse tisto, kar zahteva majniška deklaracija naših poslancev! (Tako je.) Tudi s tega vidika oklepamo se te deklaracije, ker le federativni Avstriji, katera obstoji iz samostojnih držav posameznih narodov, je mogoče vsled vojne nastala bremena pravično in v soglasju z gospodarsko močjo na posamezne narode razdeliti! (Ponovno živahno odobravanje.)

Pa še nekaj dobrega tiči na naši deklaraciji! Ona nam kaže tudi pot, kako se dasta

onstran Sotle

ustvariti red in pravica.

Sicer je položaj javnega govornika, če hoče razpravljati o ogrskih zadevah, pri nervoznih naših državnih pravnikih silno težaven; lahko pa se z mirno vestjo reče, da je dualizem v teku te vojne doživel malo slave in malo uspeha. Ogri sicer mislijo, da je njihova država bogve kako vzorno urejena in ne čutijo, da se ves svet razburja nad tem, kako se na Ogrskem zatirajo nemadžarski narodi. Tam vladata aristokrat in Žid. Aristokrat, če hodi na lov, pohodi Slovaku s psi in gonjači njivo prosa, samo da prežene jerebico ali prepelico ž nje. Slovak ali Srb ali Hrvat pa ne sme ničesar ziniti, samo tik pohojene njive sme stati in delati visokorodnemu madžarskemu lovcu globoke poklone; Rus ali Romun morata tik poklonov grofovskemu lovcu tudi še obleko poljubiti! In če se temu grofu dopade kako srbsko ali romunsko dekle, jo odvede na svoj kastel in živa duša se za to ne briga! Kadar pa pridejo volitve, voli se z bajoneti in ne z glasovnicami, tako da imajo morda v srednji Afriki pravičnejše volitve, nego jih imajo na Ogrskem! Te razmere se ne bodo dale vzdržati. Rešitev mora priti, tudi v interesu skupne Avstrije, ker dualizem ima premalo občutka za tiste interese, ki zadevajo celokupno državo in ki so dostikrat več vredni, nego je vredna oligarhija madžarskih baronov. Nam takoj očitajo veleizdajstvo, če hočemo samostojnost, po kateri segamo v interesu celokupne države, Ogrom pa, ki o teh interesih ničesar vedeti nočejo, ne očita nikdo veleizdajstva.

Mi vodimo vojno z različnimi državami, mi se bijemo takorekoč za svoje življenje, ali resnično je, da vodimo obenem

še posebno gospodarsko vojno z Ogrsko,

ki počenja z nami, kakor bi ne živeli v eni in isti državi! Da je v tostranski Avstriji aprovizacija ljudstva ničvredna, vse to je zakrivila ogrska vlada, ki nas smatra za nasprotnike ter nam ne da potrebnih živil, dasi bi jih lahko dala. Da je Ogrska storila svojo dolžnost, bi danes ne bilo treba našim vojskam korakati v Ukrajino. Avstrijska vojska v Ukrajini danes zmagovito napreduje, če bo pa kaj žita dobila, ne vem, ker so pred njo bile na licu mesta že nemške armade. In Nemci so v takih stvareh drugi tiči, nego smo mi! (Živahni medklici.)

Vedno se govori o Avstriji, ki naj se preustroji, vedno se nam očita — ta očitek je postal že vsakdanja lumparija nemških listov, — da ne priznavamo več Avstrije in da nimamo več srca za interese, katere ima država v svoji celokupnosti! Ne pove se pa niti z besedico, da ne veljajo ti celokupni interesi države samo za nas, in prezre se popolnoma, da je onstran Litve vsak čut do celokupnosti popolnoma zamrl. Če bi v ti vojni ne mogli do konca vzdržati in če nas bo morda pred sklepom svetovnega miru pobrala lakota s svojo koščeno mrtvaško glavo, imela bo raditega odgovornost dajati ogrska državna polovica! Ako se hoče Avstrijo v resnici in zdravo preustrojiti, mora se predvsem vzbuditi ljubezen do celokupnih interesov in zavest do teh interesov tudi na Ogrskem. To bo dinastija dosegla le tedaj, če se odloči, podati se na tisto pot, katera se ji kaže v deklaraciji naših poslancev! Ta deklaracija bo torej tudi v tem pogledu zgodovinskega pomena. Nekaj časa se bodo madžarski boljarji pač upirali, ali končno se bodo morali vdati, kakor so se že enkrat vdali, ko jim je ban Jelačić predpisaval svojo deklaracijo! (Živahno pritrjevanje.)

Sedaj se opažajo znaki, da

bo morda vendarle enkrat končana svetovna vojna

in da poneha tisto grozovito morenje in silovito razdiranje, ki služi v največjo sramoto evropski kulturi! Nemški cesar nam je sicer povedal, da gre nemškemu meču hvala, da se je mogel tako uspešen mir skleniti z Rusijo in Ukrajino. Mogoče, dasi mi tega nikdar ne priznamo, ker bi Nemčija danes vse drugače izgledala brez avstrijskega meča! Tudi se vidi, da mir z Rusijo ni presrečen, ko izroča med drugimi tudi krščanske krajine samoodločbi turškega sultana! Prej kot slej želimo, da naj se sklene svetovni

mir brez kontribucij in brez aneksij,

tako da dobimo resničen mir, ne pa kako polovičarijo, katere posledica bi bila, da bo rumeni Japonec morda svoj čas napajal male svoje konjiče v Donavi in Reni! V ti naši želji nas ni zadnja seja naše gosposke zbornice prav nič omajala! Pri ti seji so se velenemški govorniki obnašali, kakor da so izgubili zadnji košček svoje senilne pameti! Ker so govorili — posebno knez Turjaški je igral tukaj veliko komedijo —, kakor da bi imeli narode za sabo, jim lahko povemo, da slovenskega naroda niso imeli za sabo. Mi smo le ponosni, da v taki gosposki zbornici naš narod sploh ni zastopan! (Burno pritrjevanje.) Kdor je čital govore teh visokorojenih aneksijonistov, prišel je do občutka, kako velik je že vpliv Velenemcev pri nas! Kdor pa zopet opazuje počenjanje naših Velenemcev sploh, mora se nehote spomniti besed, katere je zapisal Hoelderlin in ki se tako - le glase:

»Barbaren von Alters her, durch Fleiß und Wissenschaft und selbst durch Religion barbarischer geworden, tiefunfähig jedes göttlichen Gefühls, in jedem Grad der Übertreibung und der Ärmlichkeit beleidigend für jede gut geartete Seele, dumpf- und harmonielos, wie die Scherben eines weggeworfenen Gefässes.«

In Hoelderlin bi bil postal eden največjih nemških pesnikov, da ga ni nemškemu narodu prezgodaj vzela blaznost!

Čudno je, da se nemški narod, ki je velik narod, tako rad povrača k tistim napakam, katere je grajal »Hyperion - Hoelderlin«. Velik del tega naroda se tudi danes, ko je ves svet v plamenu in ko je vsakega olikanega ljudstva dolžnost, da ne pretirava, da preveč ne napenja in da ničesar ne stori proti temu, da bi se svetovni mir zopet dosegel v tistih mejah, ki jih predpisuje humaniteta, povrača k tem napakam. Mi pa smo in ostanemo za tak mir; tak mir bi se tudi popolnoma strinjal s temelji, na katerih počiva naša deklaracija. Navadnemu človeku mora jasno biti, da se tista samoodločba, katera se je v Brestu Litovskem prisodila krvoločnim Kurdom, Jugoslovanom odreči ne mogla! Zatorej:

Sursum corda!

Mi ne smemo postajati malosrčni, mi ne smemo obupavati ter sebi poguma jemati z besedami, da je težko misliti, da bomo s svojo deklaracijo kaj dosegli! So taki elementi v Slovencih, ki kakor Samsonove lisice s plameni na repih po filistejskih poljih, letajo po polju naših upov in naših zanesljivih pričakovanj! Te lisice je treba pregnati! (Burno odobravanje.) Njihovemu paljenju nasproti treba je vedno naglašati, da ima država še dandanes tiste činitelje, ki so svoj čas ustvarili dualizem. In ko bodo ti činitelji izprevideli, da ne gre dalje, se bodo končno tudi odločili za federalizem v smislu naše deklaracije, ki je naša politična zvezda. Če nas ne dovede do Betlehema, bo pa naše otroke, kateri naj se vedno spominjajo latinskega izreka: Exoriari ex assibus ultra! (Živahno odobravanje in ploskanje. Živela Jugoslavija! Živio naš ujedinjeni narod!)

K besedi se je oglasil g. dr. Karba, ki je povdarjal: Strankarstvo nas v skupnem boju ne sme ločiti. Za Jugoslavijo gorimo vsi, naprednjaki in klerikalci. Intrige proti skupnemu delu za skupne cilje z ogorčenjem obsojamo. Nič drugega kakor intriga je n. pr., ako Šusteršič in njegovi pristaši strašijo somišljenike S. L. S. s pravoslavjem. Če škof v združitvi katoliških in pravoslavnih Jugoslovanov ne vidi nevarnosti, potem je tem manj poklican dr. Šusteršič. Kdor danes razdira enotno složno delo za jedinstveni narod Slovencev, Hrvatov in Srbov, je naš skupni sovražnik. V boju za narodne cilje korakamo vse stranke ramo ob rami. Tam, kjer se krešejo naši nazori, pa vladaj medsebojno spoštovanje, dostojnost in poštenost, ki nam omogočijo, da zastavimo po enotnem načrtu vse svoje sile za enoten cilj.

Med burnim odobravanjem je bila na to sprejeta resolucija, ki jo je predlagal gospod trgovec **Košir**.

Shod je zaključil g. dr. **Kraut** z zahvalo glavnemu govorniku in zbranim zborovalcem. Z navdušenimi klici »na delo za Jugoslavijo« so se zborovalci razhajali.

Shod v Škofji Loki.

Včerajšnji shod v Škofji Loki se je razvil ob velikanski udeležbi v veličastno manifestacijo za jugoslovansko deklaracijo. Govorili so: poslanca **Jarc** in dr. **Triller**, stolni vikar **Smodej** iz Celovca in župnik **Finžgar** iz Sore. Shod je otvoril g. Rafael **Thaler**, ki si je stekel zanj največ zaslug, predsedoval je pa mestni župan g. **Hafner**. Izredno odlična bila je zlasti tudi udeležba od strani zavednega narodnega ženstva in iz sosednega Kranja. Po shodu so navdušeni zborovalci nabrali 600 K za dr. Krekov spomenik in za goriške begunce. Obširneje poročilo nam je obljubljeno za jutri.

Shod v St. Petru.

St. Peter n. K., 10. marca.

Manifestacijski shod za deklaracijo se je sijajno obnesel. Shoda se niso udeležili le domačini, marveč tudi moški in ženske iz celega šentpeterskega okoliša. Celo iz Ilirske Bistrice so prišli. Zlasti so se postavile žene in dekleta iz Matenje vasi, ki so se pripeljale na velikem vozu z visoko trobojnico. Naroda se je zbralo toliko — bilo jih je okoli 1000 — da se mogel shod vršiti le pod milim nebom. Shodu je predsedoval domačin g. Fran **Sever**.

V krepkih besedah je pojasnjeval deželni poslanec g. Adolf **Ribnikar** težko dobo medvojnega absolutizma in navajal iz interpelacij jugoslovanskih poslancev krute krivice, ki so se godile v naših deželah in na naših ljudeh. Marsikomu so se solzile oči, ko je čul kaj vse so morali pretrpeti bratje in sestre. Ob tej priliki je shod s čustvovanjem pozdravljal navzočega postojnskega župana g. Lavrenčiča, ki je bil vsled krivičnega preganjanja skozi dolgo dobo odtrgan svojcem ter pregnan v tujino.

V nadaljnem govoru je razpravljal govornik o delovanju državnih poslancev in jugoslovanskega kluba ter njihovem prizadevanju za Jugoslavijo. Burno pritrjevanje je sledilo zahtevi po samostojni in neodvisni državi S. H. S. Koncem govora se je deželni poslanec Ribnikar dotaknil še vprašanje miru, ki je v najožji zvezi s težkočami v prehrani. Z ogorčenjem so zborovalci sledili onemu delu izvajanj, ki je bičal zapostavljanje jugoslovanskih dežel pri odkazovanju živil. S pozivom na složno delovanje vseh Slovencev in vseh Jugoslovanov je govornik končal govor.

Na to je bila sprejeta naslednja

resolucija:

Na javnem ljudskem shodu v St. Petru na Krasu, dne 10. marca zbrani zborovalci, stoječi na stališču narodnega jedinstva ter naslanjajoči se na načelo narodne samoodločbe, **zahtevamo** svojo narodno, neodvisno, na demokratičnih načelih urejeno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Zato pozdravljamo in odobravamo složno delovanje naših poslancev v Jugoslovanskem klubu ter njihovo borbo za svobodo celokupnega jugoslovanskega naroda.

Smešen se nam zdi vsak krparski poskus, ki hoče sedanjo, na dualizmu slonečo ustavo po deželah revidirati in popravljati.

Zahtevamo skorajšnji splošen mir, pri katerem naj pride do veljave načelo samoodločbe narodov brez vsake potvore. Tak mir pa je mogoče skleniti le dogovorno med narodi in ne med vladami in diplomati. Naš jugoslovanski narod v zaledju in v strelskih jarkih pričakuje od svetovne vojne ujedinjenje in svobodo.

Begunske zadeve.

Z Dunaja nam poročajo: Sekcijski svetnik **Montel** (ministrstvo notranjih zadev) je v begunskem odseku poslanske zbornice izjavil, da je te dni izdana naredba, po kateri za **potovalne legitimacije beguncev iz kategorije A ni treba nič več posebnega dovoljenja domačega okrajnega glavarstva niti vojaške oblasti.** Potovalna legitimacija glavarstva sedanjega bivališča zadošča. Za kategorijo A in C ostanejo stari predpisi.

Dalje je dr. **Montel** izjavil, da je pač težko zdaj premikati kraje iz kategorije A v oddelek B. Vpraša pa namestništvo v Trstu tozadevno za mnenje.

Če so železnice omejile prosti prevoz begunskega blaga na 100 kg, oziroma 500 kg, je to pomota. Železnice so dobile zdaj ukaz, da morajo vse blago, brez ozira na težo, prevzeti, a smejo zahtevati tovornino za težo preko 100 kilogramov, oz. 500 kg.

Begunci imajo prosto vožnjo domov. Ker pa ne izdaja vsaka postaja listkov do zadnje postaje, naj begunci pazijo, da ne izroče listin, ki so za nabavo nadaljnega listka potrebne, že na prvi postaji, če jim ta ne da listka za celo vožnjo. Izdan je ukaz, da morajo železnice prevzeti blago do zadnje postaje, kamor se hoče begunec vrniti, tako da ne bode beguncem treba skrbeti za prevoz od ene železnice na drugo.

Beguncem se od slej ne sme več jemati na postajah živeža, kajti urad za prehrano se je prepričal, da je edino pametno, če begunci vzemo s sabo živil, kar morejo. Ta izjava je pač najvažnejša. Vojni minister je sporočil poslancu **Fonu, da dobe begunci, ki so se vrnili, a hočejo obiskati svojce v zaledju, »Passierscheine« za tri mesece, ki pa se na prošnjo še podaljšajo.** Po vseh teh vladnih izjavah treba sedaj le strogo gledati, da se uradi strogo drže vladnih navodil. Naj se vsak slučaj ovadi takoj naši organizaciji (Osrednjemu odboru za repatriacijo na Dunaju, Bankgasse 2), ki bo gotovo rada, kakor do danes, še naprej na vso moč pritiskala pri osrednjih uradih za naše begunce.

Proti novi rekviziciji krmil na Spodnjem Štajerskem.

(Interpelacija poslancev dr. Vrstovška, Roškarja, Piška, Brenčiča in tovarišev, vložena dne 6. marca.)

Od ljudskoprehranjevalnega urada l. 1917 predpisani deželni kontingent za Štajersko je znašal 4550 vagonov sena, 1680 vagonov slame, dalje 350 vagonov sena, 112 vagonov slame, za državno konjarno 320 vagonov sena, 80 vagonov slame kot rezerva za krmilno zalogo na Dunaju, to je takozvani dunajski kontingent. K temu treba prišteti še od c. kr. namestništva za deželo določeni kontingent, tako da je znašal ves deželni kontingent okoli 8500 vagonov sena in 4000 vagonov slame. Skupaj se je dobilo do 14. februarja 2065 vagonov sena, 532 vagonov slame. Leta 1917. se je priznalo s strani vseh kompetentnih faktorjev, da spodnještajerski okraji ne morejo dati zahtevanega kontingenta (zbog suše) in da imajo premalo krme za svojo živino.

Pri rekviziciji se ni nikdo oziral na ta dejstva, marveč se je postopalo brezobzirno in trdo s slovenskimi kmetovalci. Gorenja Štajerska je dala od predpisane množine: Aussee 15 odstotkov, Bruck 74, Gröbning 29, Judenburg 26, Knittelfeld 42, Ljubno 54, Liezen 26, Mürzzuschlag 70. Srednja Štajerska: Feldbach 12, Graška okolica 113, Hartberg 13, Lipnica 11, Murek 13, Radgona 16, Voitsberg 57, Weitz 11, Deutsch Landsberg 13. Spodnja Štajerska: Celje 46, Konjice 74, Ljutomer 82, Mariborska okolica 112, Ptuj 116, Mozirje 65, Brežice 48, Slovenjigradec 41. — Pred kratkim se je naznanilo, da treba dati še nad 5000 vagonov sena in nad 1700 vagonov slame. Namestništvo napravi načrt za oddajo ne glede na dosedaj izročene množine. Zavarujemo se odločno proti sovražnemu postopanju namestništva in njegovih organov napram slovenskemu prebivalstvu in zahtevamo, da glede na sušo predlanskim in pomanjkanje krmil na Spodnjem Štajerskem in glede na dosedanjo veliko odstotno oddajo se za sedaj opusti vsaka rekvizicija krmil na Spodnjem Štajerskem.

Vprašamo: 1. Ali je znano ministrstvu navedeno krivično postopanje namestništva v Gradcu napram slovenskim kmetovalcem? 2. Ali je pripravljeno, odrediti, da glede na dosedaj oddano množino in pomanjkanje krmil opusti vsako nadaljnjo rekvizicijo?

Kadeti zopet na površju?

Petrograd, 8. marca. (Kor. urad.) Reuter poroča: **Trockij je odstopil** od svojega mesta kot ljudski zastopnik za zunanje zadeve.

Pariz, 9. marca. Glasom petrogradskih informacij tukajšnjih listov **ba kabinet Ljenin v najkrajšem času odstopil.** Z gotovostjo se govori, da se bo sestavila nova ruska vlada pod bivšim ministrom Kiškinom, ki je — kakor znano — kadet.

Stockholm, 9. marca. Glasom petrogradskih poročil **se Rusija kljub sklenjenemu miru močno oboroža.** Dekret ljudskih komisarjev odreja oboroženje prebivalstva in ustanovitev strelskih šol.

Petrograd, 8. marca. (Kor. urad.) Vrhovni gospodarski svet objavlja sklep, ki odreja takojšnjo izvedbo dekreta glede proglasitve ničevosti ruskih državnih dolgov. Nadaljni sklep gospodarskega sveta določa prodajne monopole za vžigalice, sveče, riž, kavo in druge špecijalitete, ki se uvažajo v Rusijo.

Basel, 9. marca. Iz Petrograda poročajo, da so boljševiški vojaki oplenili angleško veleposlaništvo, ko je osobje odpotovalo. Del zapečatnih aktov je bil ukraden, del pa zažgan.

SOVRAŽNOSTI V RUSIJI.

Berolin, 9. marca. (Kor. urad.) Wolfov urad poroča: Dne 5. marca je poslal vrhovni poveljnik Krilijenko brezžično brzojavko vrhovnemu poveljniku na vzhodu ter opozoril na pogoje mirovne pogodbe, glasom katerih naj se ustavijo sovražnosti na fronti, ter vpraša ali je storjeno vse, da se sovražnosti ustavijo. Nato je 6. t. m. vrhovni poveljnik na vzhodu poslal tole brezžično brzojavko ruskemu vrhovnemu poveljništvu: Ustavitev sovražnosti je bila z nemške strani ukazana za 3. marec ob 1. popoldne. Če je prišlo kljub temu 4. marca do posameznih bojev, Nemčija to obžaluje. Glasom sem dospelih poročil je bilo iskati vzrok za to na eni strani v odporu proti nemškemu prodiranju v Estonski in Ukrajini, na drugi strani pa so se morali vršiti žal na velikoruski zemlji nekateri boji z neorganiziranimi tolpami, ki so sovražno nastopile proti Nemcem. Vrhovno armadno vodstvo želi, da boji v kratkem prenehajo, in z nemške strani se je storilo vse, da se to zgodi. Na ta način so odpravljene vse tedencijozne v inozemskem časopisju razširjene vesti.

PRESELITEV RUSKE VLADE V MOSKVO.

Petrograd, 9. marca. (Kor. urad.) Od Ljenina podpisana odredba naznanja uradno preložitev državnih naprav iz Petrograda ter daje za to posebna navodila. Sovjet ljudskih komisarjev se naj preseli danes v Moskvo. Vladni komisar za javni poduk ostane v Petrogradu kot zastopnik vlade ter dobi izredna pooblastila. Uradna organa sovjetov »Izvestja« in »Pravda« bosta jutri zadnjič izšla v Petrogradu ter se tudi preselila v Moskvo. Jutranji listi potrjujejo, da se je vsled nesporazumljenja v sovjetu ljudskih komisarjev glede vprašanja o vojni ali miru Trockij odpovedal vodstvu zunanjih zadev ter je izročil svojemu pomočniku Čičerinu. Listi poročajo, da bo dala vlada bivšemu velikemu knezu Mihaelu Aleksandroviču, ki je bil od carja Nikolaja designiran kot regent, ter je moral od takrat ostati vedno na svojem domu, popolno prostost.

Nemško - ruska dodatna pogodba.

Berolin, 9. marca. (Kor. urad.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« priobčuje besedilo nemško - ruske dodatne pogodbe, ki obsega v 10 poglavjih tele točke: 1. Obnovitev diplomatičnih in konzularičnih odnošajev, 2. obnovitev državnih pogodb, 3. obnovitev privatnih pravic, 4. povračilo civilne škode, 5. izmena vojnih vjetnikov in civilnih internirancev, 6. skrb za vračanje beguncev, 7. amnestija, 8. postopanje s trgovskimi ladijami in tovorom, ki so prišle v last sovražnika, 9. organizacija arhipela Špicbergov, 10. končne določbe. Določa se, da stopi dodatna pogodba istočasno z mirovno pogodbo v veljavo.

180 km pred Odeso.

Dunaj, 9. marca. Prodiranje naših čet v smeri na Odeso je dospelo do črte Ribnice - Slobodzieje, jugozapadno od Balate. S tem so dosegle naše čete črto, od koder morejo odločilno operativno nastopati proti Romuniji, če bi ta ne izpolnila pogojev preliminiranega miru. Naše čete stoje 180 km od Odese. Domnevati se da, da bomo pri nadaljnem prodiranju proti Odesi zadeli na kar najhujši odpor tolp, ki so jih organizirali angleški emisarji in jih oborožili, da delajo škodo na zalogah žita.

Živila iz Ukrajine.

Berolin, 9. marca. Neposredno za rusko fronto si ni bilo mogoče napraviti prave slike o velikanskih zalogah živil v Ukrajini. Že v Lucku in Rovnu pa se dobi vse. In čimbolj prodirajo nemške čete proti vzhodu, tem bolje je. V Novgorodu - Volinjskem se dobi na trgu meso in špeh funt za 3 K. Jajca stanejo po 15 pfenigov kave, čaja, sladkorja je dosti tudi v mestih, kjer je promet sicer podvezan. Kmetje pa zadržujejo svoje zaloge. Kakor hitro bodo Nemci tu napravili red, se bo začelo v velikih množinah izvažati.

Nemška pomoč Finski.

Stockholm, 9 marca. Neposredni povod, da se je finski senat obrnil do nemške vlade za pomoč, je bil baje ta, da grozi rdeča garda, ki je zbežala iz baltskih provincij na južno Finsko, deželi s popolnim opustošenjem.

Stockholm, 7. marca. »Afton Bladet« poroča, da je Nemčija obljubila Finski 45.000 ton žita. (!). Berolinski poročevalec štokholmskega »Dagbladа« prinaša izjavo nekega nemškega diplomata, češ, da so Nemci le za časno zasedili alandske otoke. Nemčija noče trajno zasesti teh otokov in želi za Švedsko ugodno rešitev tega vprašanja.

Berolin, 8. marca. Za zastopnika Nemčije na Finskem je bil imenovan poslanik baron Brück.

Stockholm, 8. marca. (Kor. urad.) Glasom sem dospelih poročil je imelo izkrcanje kakih 2000 nemških vojakov in razobešenje nemške zastave v Eckereju ta učinek, da so ruski vojaki v begu zapustili Aland in da skušajo preko ledu priti na Finsko. Samo poljski in estonski oddelki so ostali, da jih pošljejo preko Švedske domov. Glasom poročila »Aftonbladeta« je provzročila vest, da delajo nemški ledolomci pot skozi led finskega zaliva veliko vznemirjenje med rdečo gardo v Helsingforsu. Rdeča garda zapušča Finsko.

Stockholm, 9. marca. Finska vlada je izdala proklamacijo, v kateri pravi, da so Nemci v sporazumu z vlado zasedli alandske otoke in da se vrše tudi operacije na kopnem sporazumno z njo.

Intervencija Japonske.

Rotterdam, 8. marca. V torek ali sredo se bo angleška poslanska zbornica bavila z vprašanjem nastopa Japonske na vzhodu in s stališčem Anglije v tej zadevi. V uvodniku pravi list, da obstojajo na srečo znaki, da popušča prvo navdušenje za nastop Japonske v Sibiriji.

Lugano, 9. marca. Iz Pariza poročajo, da listi svare javnost, da naj ne pripisuje nastopu Japonske prevelike tažnosti, napačno bi bilo misliti, da pomeni japonski nastop v vzhodni Sibiriji že udeležbo japonskih čet v evropski vojni. Iz Tokija poročajo, da je bilo 5 letnikov japonske mornarice 4. marca poklicanih pod zastavo.

Stockholm, 9. marca. Tu se zatrjuje, da se bo Japonska zadovoljila s tem, da zasede vsa sibirska pristanišča, tudi ob izlivu Amura in da bo stopila Japonska na mesto Rusije v pogodbi s Kitajsko o dosedanji ruski progi kitajske vzhodne železnice v severni Mandžuriji.

London, 9. marca. (Kor. urad.) »Daily Mail« izve iz Kiencina 5. t. m., da bi Japonska rada videla, da se Kitajska udeleži ekspedicije. Kitajska upa, da jo bosta Japonska in Amerika podpirali. Dne 4. marca so boljševiki 50 milj zapadno od Mandžulija na severnozapadni meji Mandžurije razstrelili železniški most sibirske železnice.

London, 9. marca. Kitajski veleposlanik je sporočil, da podpira Kitajska ameriško politiko proti japonski intervenciji in da se bo Kitajska najbrže omejila na varstvo meje Mandžurije.

Šangaj, 7. marca. (Kor. urad.) Reuter poroča: Kakor poročajo listi, je bilo 2000 vojnih vjetnikov oboroženih, da pomagajo boljševikom. Kitajske čete so odšle, kakor poročajo iz Harbina na mejo, da podpirajo Semenova.

Ženeva, 9. marca. »Matin« poroča, da je prihodnji cilj japonske intervencije v Sibiriji Irkutsk ali Čita.

Amsterdam, 9. marca. Iz Tokija poročajo, da je bilo pet letnikov japonske mornarice vpoklicanih.

Pogajanja z Romunijo.

Bukarešta, 9. marca. (Kor. urad.) Včeraj se je vršila na gradu Cotroceni plenarna seja mirovne konference pod predsedstvom prvega bolgarskega delegata Tončeva. Ta je izrazil željo, da naj se pogajanja čim hitreje končajo. Romunski prvi delegat se je pridružil tej želji. Da se vpošteva ta splošna želja, je predlagal g. Argentujanu, da naj se mu čimpreje izroči podrobnosti vseh posameznih zahtev zavezniških držav in sicer pismeno, da jih posebno predloži svoji vladi. Primerna pojasnila so se mu na to včeraj dala. Danes odpotuje v Jassy. Pričakujejo, da se vrne v četrtek. Med tem naj se nadaljujejo neobvezna pogajanja tehničnega značaja z ostalim polnoštevilno tam ostalimi člani romunske delegacije.

Dunaj, 9. marca. Iz vojnega poročevalskega stana. Glasom določil preliminarnega miru z Romunijo zapuščajo od 7. marca sem Romuni dosedaj še od njih držane dele Bukovine. Od oddelkov, ki prihajajo za njimi, je 7. t. m. neki avstro - ogrski batajlon v nazočnosti divizijskega poveljnika vkorakal v mesto Seret.

Dunaj, 9. marca. Mirovna pogajanja v Cotrocenih se vrše v isti dvorani, v kateri je svoj čas romunski kronski svet sklenil vojno napoved Avstro-Ogrski.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. marca. (Korespon. urad.)

Pri Balti v Ukrajini so kot kritje železnice Kovelj - Odesa prodirajoče čete razpršile večje tolpe.

Na italijanski fronti mestoma živahnejši artiljerijski boj.

Dunaj, 10. marca. (Korespon. urad.)

Nobenih posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 9. marca. (Korespon. urad.)

Zapadno bojišče. **Skupina** gfm. **Ruprehta. Živahno obojestransko izvidno delovanje je imelo vzhodno od Merckena ob Houthoulskem gozdu, severnozapadno od Gheluvelta in na severnem bregu Lyse za posledico silne infanterijske boje. Dobili smo številne vjete. Streljanje je večkrat oživelo ter se zvečer ob flandrski fronti in severno od Scarpe ojačilo. Na fronti skupine nemškega prestolonaslednika in vojvode Albrehta Württemberškega je bojno delovanje samo v malih odsekih oživelo. V maščevanje za sovražnikovo metanje bomb na odprta mesta Trier, Manhein in Pirmasens dne 19. in 20. februvarja so naša letala v noči od 8. na 9. marca iznova napadla Pariz in dosegla veliko učinkovanje.**

Vzhodno bojišče. **Boji s tolpami severno in južno od Birsule ob železnici Zmerinka-Odesa. Tolpe smo razpršili. — Z ostalih bojišč ničesar novega.** —

Berolin, 10. marca. (Koresp. urad.)

Zapadno bojišče. **Skupina** gfm. **Ruprehta. Angleški sunki trajajo. Močnejši oddelki so prodrli južno od Monchyja. Ko smo jih zavračali, smo vjeli več mož. Zvečer je ogenj večkrat oživel. — Skupina nemškega prestolonaslednika. Severno od Reimsa so naskakovalni oddelki vdrli v sovražne jarke ter vjeli več mož. Zvišano bojno delovanje na obeh straneh Ornesa. — Skupina vojvode Albrehta Württemberškega. Severozapadno in zapadno od Blamonta zvečer živahno streljanje. Po večurni artiljerijski pripravi so napadli popoldne sovražni oddelki med Ancervillerom in Badonvillerom ter vdrli deloma v naše jarke. Pred našim protisunkom se je sovražnik zopet umaknil v svoja izhodišča. Württemberške čete so jih v sunku vrgle nazaj, nassavsko domobranstvo in čete z ognjemeti pa so vjele pri sunku v francoske jarke jugozapadno od Markircha 1 častnika in 36 mož. Zadnja dva dneva smo zbili 28 sovražnih letal in 1 privezni balon. Lovski oddelek Boelke je zbil svojega 200. sovražnika.**

Z ostalih bojišč ničesar novega. —

v. Ludendorff.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

9. **Marca.** Na ozemlju med Adižo in Piavo se je včeraj stopnjevalo delovanje naše artiljerije. Sovražne čete in delavsko moštvo na visoki planoti Tonezza, ob združitvi Ase z Asticom in na izhodu doline Frenzella smo obstreljevali. Sovražna artiljerija se je borila z našo z veliko ljutostjo južno Montella. Na ostali fronti se je razvilo samo slabotno delovanje. Severo - zapadno hriba Grappe so stopile naše patrulje v stik z nasprotnimi sprednjimi stražami in jih napadle z ročnimi granatami. Kljub slabim zračnim razmeram so napadla naša letala velik trenski park severo - zapadno Oderza z bombami.

Boji v Palestini.

Carigrad, 9. marca. Artiljerijsko delovanje na palestinski fronti vedno bolj narašča. Sovražne sunke pri Nebi Salehu in Tel Azuru smo zavrnili. V Adalskem zalivu so naše baterije potopile sovražno stražno ladijo s 1000 tonami. Oborožena je bila z več topovi.

Politične vesti.

= **Možatost Jugoslovanov.** V svojem dopisu o položaju na Češkem pravi naš praški dopisnik, da je vzbudila možatost Jugoslovanov pri glasovanju o računskem provizoriju posebno pozornost češke javnosti. »Predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je pokazal več odločnosti in vztrajnosti, kakor mnogi izmed naših poslancev.« Našo javnost bo zanimalo, da se nanašajo te besede na incident, ki se je odigral v poslanski zbornici tik pred glasovanjem in ki je, kakor se zdi, češko javnost kmalu razburil. »Narodni Listy« pripovedujejo o tem: V trenutku, ko je čez 60 članov Poljskega kluba zapustilo dvorano je videl predsednik Češkega Svaza Staněk, da so se Poljaki od ostalih slovanskih strank oddelili in je predlagal predsedniku Jugoslovanskega kluba drju Korošcu, naj Češki Svaz in Jugoslovanski klub tudi zapustita dvorano, češ, da pride tako do velike manifestacije solidarnosti vseh treh slovanskih klubov proti duhu sedanje vlade in njene politike. Poslanec Staněk pri tem pač ni pomislil, da je glasovanje proti provizoriju mnogo učinkovitejša manifestacija proti vladi, nego exodus. Poslanec dr. Korošec je **ugovarjal**, da Jugoslovanski klub **ni sklenil** se odstraniti. Tako so ostali Čehi in Jugoslovani v dvorani. »Narodni Listy« pravijo k temu: »Ideja poslanca Stanka, da naj s Poljaki odidejo iz dvorane tudi Čehi in Jugoslovani, je bila nesrečna. Na srečo se ni vresničila, že radi formalnega ugovora drja Korošca.« — Z radostjo pozdravljamo dosledno in možato taktiko našega Jugoslovanskega kluba, ki je tudi v tem slučaju pokazal, da se, če treba, pogumno in nevtrašeno postavi na čelo opozicije. — O tej zadevi nam pišejo še z Dunaja: Češki in Jugoslovanski klub sta oba sklenila glasovati **proti** proračunskemu provizoriju. Res se je pred glasovanjem napram dr. **Korošcu** od nekaterih Čehov — a ne kot kakšen oficijelen predlog — ventilirala misel, ali bi ne bila krepkejša demonstracija, če bi se skupno odstranili. Dr. **Korošec** je to misel takoj odklonil, češ, da zadnji hip taktike ne gre premiinjati, vrhu tega pa bi absentiranje izgledalo kakor da se ne upamo glasovati proti vladi, zlasti ne **proti vojnim kreditom**. Če tudi ostanemo v manjšini, to ni sramota. Glavno je, da se trdno držimo proti vsem grožnjam. Vsaka taktika, ki bi znala v dvom spraviti resnost naše oporbe, se mora odbiti. Argumenti dr. **Korošca** so dotične češke poslance, ki nikakor ne štejejo med strašljivce, tako prepričali, da niso v svoji organizaciji storili nobenega nadaljnega kokraka v smeri svoje prve misli. Cela stvar ni imela principijelnega značaja in je brez globokega pomena.

= **Kako so na Koroškem preganjali deklaracijo.** O tem piše »Mir«: Nemci si kar misliti ne morejo, da bi se jim pohlevne slovenske ovčice izmuznile iz rok in bi jim ne mogli več striči volne. Zato poleg hinavske »ljubezni«, katera nam ponuja kulturno, narodno, gospodarsko in versko smrt, znajo peti še drugo pesem. Nasilstvo proti Slovencem je bilo njihovo prvo orožje. Čudno! V istem trenotku, ko je nemški Volksrat za Koroško izdal na občine oklic, da se naj izjavijo zoper jugoslovansko deklaracijo, so poizkušali zopet s preganjanji. Orožniki so hodili ponekod po hišah, stikali za nabiralkami in nabiralci podpisov za deklaracijo, par ljudi je bilo klicanih na sodišče, češ da so se pregrešili proti § 58c (veleizdaje) in 65a (ščuvanje proti državni oblasti). Ko smo prejeli o tem prve vesti, nismo vedeli, ali kaj bi se človek na to smejal ali ta nasilni koroški sistem proklel. Toda Jugoslovanski klub je tem nezaslišnim nasilnostim napravil konec. Njegov načelnik dr. Korošec je pri ministrskem predsedniku dr. pl. Seidlerju in notranjem ministru grofu Toggenburgu zoper postopanje vladnih organov na Koroškem energično **protestiral**. **V četrtek, 28. februvarja, je sporočil ministrski predsednik, da je vse preganjanje nabiralcev podpisov ustavljeno potom brzojavnega naročila podrejenim oblastim na Koroškem.** Deželna vlada, od katere je izšla akcija, se sedaj lahko prime za nos! Nemški Volksrat, ki ima po raznih osebah uglajeno pot k deželni vladi, je vzel v roke akcijo proti deklaraciji, po svoji strani še posebej. Izdal je na nasprotne občine oklice, naj pošljejo ministrskemu predsedniku protest zoper to, da bi se Kranjska, Primorska, Trst, Istra, Spodnja Štajerska in slovenski del Koroške vtelesil Jugoslaviji. Značilno pa je, da predsednik nemškega Volksrata, Maks vitez pl. Burger, ni mogel zoper deklaracijo ničesar stvarnega ugovarjati. Tiskana izjava na ministrskega predsednika navaja tri »razloge«: da nasprotuje interesom cele države, ako (slovenska in hrvatska) morska obal pride pod izključno slovensko upravo, pripustiti nočejo, da bi se Nemci, **naseljeni med Slovenci**, potem poslovenili; odločno protestirajo zoper to, da bi se Koroška »raztrgala« (saj ni papir ali cunja), kjer žive Nemci in pretežna večina Slovevncev v najboljšem sporazumu. Značilen je pa zlasti dodatek, da so se slovenske čete v vojski izkazale, da se ne more oporekati (einwandfreie Haltung), ker so jim ponavadi poveljevali — nemški oficirji.

= **Naslov dvornega svetnika** je do bil furlanski državni poslanec dr. B **gatto**, ki je po svojem poklicu poli ni uradnik in kot poslanec zanesljiv sovalec za vlado kakor tudi njegov variš dr. Faidutti, dočim so drugi it janski poslanci v opoziciji. Za budg provizorij sta glasovala oba, zato pa

Bugatto postal dvorni svetnik, deželnega glavarja pa tudi najbrže doleti kako novo odlikovanje.

= **Zopetna uvedba vojaške cenzure na Primorskem.** Dne 10. t. m. se je vsled odredbe merodajnih vojaških mest zopet uvedla vojaška cenzura tudi v političnih okrajih Trst, Koper, Tržič nao Primorskem, Gradiška, Sežana, Gorica in Tolmin, kakor tudi v sodnem okraju Buje. — Z označenim dnem stopijo zopet v veljavo cenzurne določbe, ki so prej obstojale. Pisma je treba predajati odprta; na pisma kakor tudi na druge pisemskopoštne pošiljke se mora napisati ime in naslov odpošiljatelja. Pismena poročila na poštnih spremnicah, poštnih nakaznicah, poštnohranilničnih položnicah in v zavitkih (ne pa v vrednostnih pismih so prepovedana.

= **Manifestacijski shod v Zadru.** Dne 3. t. m. se je vršil v Zadru manifestacijski shod, kateremu so prisostvovali državni poslanci dr. Baljak, Perić in Prodan ter deželni poslanci dr. Machiedo, dr. Medini in Simić. Govorili so poslanci Prodan, Baljak, Medini in Perić. Sprejeta je bila resolucija, ki 1. zahteva popolno in brezpogojno izvedbo načela narodne samoodločbe kot edini pogoj za eksistenco in svobodni razvoj enotnega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov. 2. Odobrava od jugoslovanskih poslancev za majniško deklaracijo pričeto akcijo za dosego državne samostojnosti Jugoslovanov. 3. Izreka Jugoslovanskemu klubu zahvalo, da je spravil v javnost nezaslišane, na našem narodu pri izbruhu vojne izvršene zločine, da zahteva potrebno zadoščenje. 4. Pričakuje, da bodo jugoslovanski poslanci neomajno vztrajali na začrtani poti v zvestem zavezništvu z zastopniki češkega naroda, pri čemur se naj zavedajo, da ves narod odobrava njihovo delo ter jih podpira. Rezolucija je bila sprejeta z velikim navdušenjem. Na shodu so bili navzoči pristaši vseh strank.

= **Usoda naših vojnih vjetnikov, ali zopet intervencija.** K poslacu Maliku je prišel neki iz Rusije prispeli častnik ter slikal trpljenje v Rusiji zaostalih vjetnikov, ki so jih na enkrat izpustili iz taborišč in ki sedaj brezpravni begajo po deželi. Poslanec Malik se je na to oglasil pri zunanjem ministru, pri vojnem ministru in pri nemškem veleposlaništvu, da naj se prebivanje in transport naših vojnih vjetnikov v Rusiji organizira in da naj se v to svrho ustanove v večjih mestih Rusije zastopništva, katerim naj se dado na razpolago velika denarna sredstva. Zlasti je treba zdravniške pomoči. Zastopniki zunanjega ministrstva in vojnega ministrstva so pripomnili, da je mogoče ustanoviti zastopstvo za varstvo intesov monarhije v Rusiji še le po ratifikaciji mirovne pogodbe. Da se olajša usoda naših vojnih vjetnikov, je dobilo dansko poslaništvo v Petrogradu mnogo sredstev ter se mu bo nakazalo še več denarja. Mesečna potrebščina 4 milijonov kron se je morala zvišati na 4 milijone rubljev. Tudi so dobili člani komisije, ki so se mudili med pogajanjem v Brestu Litovskem v Petrogradu, potrebne instrukcije, da organizirajo pomožno službo za povratek in za prehrano vojnih vjetnikov. Izkazala se je potreba opozoriti merodajna mesta v Rusiji na to, da naj se tok vojnih vjetnikov ne pripusti proti Petrogradu, marveč proti južnim delom Rusije, ker je tam prehrana ložje izvedljiva.

= **Meminisse juvabit.** Brošura »Samoodredjenje naroda i Magjari«, ki jo je napisal »Jugosloven iz Ugarske«, bi bila morala te dni iziti tudi v nemškem jeziku (»Das Selbstbestimmungsrecht der Völker und die Magyaren«), toda zagrebška cenzura jo je v celoti zaplenila, dasiravno ni nič razširjena, marveč obsega samo točen nemški prevod hrvatskega originila, ki je, čeprav z mnogimi belimi lisami, izšel pred nekterimi dnevi. Tako hoče cenzura udušiti vsako narodno mnenje.

= **Proslava Preradovićeve 100letnice v Zagrebu prepovedana?** Zagrebški listi beležijo govorico, da namerava hrvatska vlada prepovedati proslavo Preradovićeve 100letnice, ki se vrši 19. t. m. »Hrvatska Riječ« pristavlja, da se je zdi ta vest popolnoma neverjetna, poroča pa, da je nameravana proslava Preradovićeve 100letnice v zagrebškem gledališču že odpovedana.

= **Hrvatski Frankovci so nepoboljšljivi** in zato verni zavezniki naših izdajalcev. Polemike z njimi so povsem brezplodne, le da se njihovo postopanje in njihov mentalitet ne pozabi, prinašamo danes majhen pasus iz »Hrvatske«, njihovega glavnega in edinega glasila (pa še tega bi ne bilo brez »podpore«). Samo konstatiramo: Seidler govori o važnosti jugoslovanskega gibanja, »Hrvatska« pa »o slavenskom pitanju na jugu monarhije«. V isti sapi denuncira Korošca, da je »zagrozio u parlamentu s traženjem izvanjske pomoći«. Vkljub denuncijacijam od znotraj i zunaj pojde zgodovina i pojdemo mi po začrtani poti naprej.

= **Die Wacht am Rhein muss Mühlen treiben und betriebsfähig sein.** Dunajska »Oesterreichisch - ungarische Finanzpresse« je v deveti letošnji številki priobčila duhovito politično kozerijo, katere značaj kažejo besede, postavljene gori na čelo teh vrstic. Nas zanimajo zlasti sledeča izvajanja: Izza sto let se vršita v Evropi dva nasprotna si procesa. Iz raztresenih udov naroda nastanejo nove države, n. pr. Italija in Nemčija To je sinteza. Za nasprotni proces pa služi kot dober zgled Turčija. Ta država razpada že več stoletij, izza zadnjih desetletij pa posebno očitno. Turčija je izgubila najprej Ogrsko, potem Grško, Srbijo, Bolgarsko, Macedonijo, Egipt in Albanijo! Ta proces se imenuje balkanizacija, dasi ne ostane omejen le na Balkan... V teh mesecih ga opažamo v Rusiji, ki se deli v večje število republik ali karsi že pride na dan. Taka likvidacija se je napovedala tudi Avstriji. Zakaj se »balkanizacija« Avstrije ni izvršila? Samo za to, ker Donava, Alpe, Adrija dajejo takorekoč okvir in ker človeška roka naj ne loči, kar narava veže? Brez jedra in »centripetalne« logike tudi druge države niso bile, ki so sedaj balkanizirane. Morda se v Avstriji godi nekaj mnogo bolj zvitega: Avstrijski državniki so skrajšali proces, ki razbije velike celote v elemente, potem pa iz elementov napravi nove enote. Proces razpada v elemente, se vrši samo v mislih, zato da se prihrani čas, in državniki gredo kar k drugemu procesu, k novi družitvi...

= **Srbska vlada ne misli na mir.** Amsterdam, 8. marca. (Kor. urad.) Reuter poroča: Srbsko poslaništvo objavlja tole poročilo: Nedavno objavljena vest v Leipziger Neueste Nachrichten«, da bo prišlo v par tednih gotovo do pogajanj s Srbijo in Črno goro in da morata biti obe deželi v slučaju, da se Rusija in Romunska izločita iz vojne, pripravljeni skleniti mir, kakor tudi nadaljna trditev, da je bil odstop Pašića v zvezi s pričakovanimi mirovnimi pogajanji, je popolnoma napačna ter jo srbsko poslaništvo energično dementira.

= **Protest Poljakov na Pruskem.** Iz Berlina poročajo: Poljsko časopisje priobčuje to - le, od vseh poljskih organizacij na Pruskem in v Nemčiji sploh podpisano izjavo: Nova krivica, ki se nam je zgodila, je bolestno pretresla vsa poljska srca. Dviga se glas groze v deželi zaradi odtrganja Holmščine od poljske materne dežele. Varšava, Krakov in Lvov, vsa kraljevina Poljska, vse avstrijsko ozemlje so že jasno pokazali svoje ogorčenje. Tudi mi Poljaki, ki živimo v mejah Nemčije, od velikopoljske rezidence do baltskih dežel, od prapoljskih, šlezijskih pokrajin do rensko - westfalskih zbirališč našega delavstva, se združujemo v tem slovesnem protestu celotnega poljskega naroda. Mi, ki vemo, kaj pomeni strah za največje svetinje človeštva, ki vemo, kako trda je borba za materni jezik, za materno zemljo, občutimo v polnem obsegu ta napad na naš narod, na našo vero, jezik in zemljo. To so tla, ki smo jih svoj čas branili proti navalom divjih tolp vzhoda, to je zemlja, ki jo je oplodilo stoletno poljsko delo, ki je prednjačila 200 let s poljsko kulturo in vedo, na čelu ji vseučilišče v Zamošču, to je dežela solza, robstva, katere prebivalci so zapečatili svojo pripadnost k Poljski s krvjo za vero očetov in z mučeništvom. Noben pohlep premoči ni mogel izbrisati teh znakov. Nikdo nam ne more iztrgati historičnih, moraličnih in narodnih pravic do Holmščine. Kot otroci skupne domovine stojimo tu, čuteč bol in ogorčenje nad tem novim napadom na našo narodno skupnost in eksistenco ter slovesno protestiramo pred Bogom, zgodovino in sodiščem narodov proti tej novi razdelitvi Poljske.

= **Bolgarske desaneksije.** Herman Wendel, poslanec v nemškem državnem zboru, piše v »Arbeiterzeitung« članek pod naslovom »Bolgarske desaneksije«. V tem članku pravi: Bolgarska propaganda se trudi pod vtisom formule brez aneksij in brez kontribucij dokazati, da so osvajalni načrti sofijske vlade samo desaneksije ter da služijo edinole narodnemu ujedinjenju. Najnovejši plod te propagande je geografični atlant, izdan od bolgarskega poslanika v Berlinu Rizova, ki ima namen, da dokaže upravičenost bolgarskih načrtov. Gospod Rizov pravi najprej, da je za pravični mir, ki naj gre do skrajnih mej človečnosti in popustljivosti. V imenu te fraze ne zahteva za Bolgarsko nič več, nego vso Dobrudžo, vso Makedonijo, vse ozemlje Morave z Nišem vred, Vranjo, Pirot in Leskovac ter Timoško ozemlje z Zaječarom in Negotinom. Torej ne zahteva samo prepornih ozemelj, kakor Makedonijo, marveč tudi področja, ki so od nekdaj pripadala srbski državi. Wendel nadalje dokazuje, kako so vse karte tega atlanta popolnoma neosnovane in neupravičene, kako je Makedonija ravno toliko srbska kakor bolgarska in citira profesorja Murka, ki pravi: Prebivalcejugo-vzhodnih krajev Srbije je bilo mogoče ravnotako pretvoriti v Bolgare, kakor bi bilo mogoče prebivalce obmejnih delov Bolgarske tja do Sofije pretvoriti v dobre Srbe. Wendel pristavlja: Prebivalci Niša, Vranje, Pirota itd. so se razvili nacionalno kot dobri Srbi, oni so danes Srbi kulturno, jezično, politično, gospodarsko in v vsakem oziru ravnotako, kakor Srbi v Šumadiji in če jih danes pritegne Bolgarska na sebe potom takozvane desaneksije, se to pravi, da jih hoče raznaroditi, kar se na Balkanu ne dogaja baš z blagimi sredstvi.

= **»Vorwärts« proti ruskim delavcem.** Ruska delegacija v svojem protestu proti brestovskem miru manj obsoja nemško vlado, kakor nemško delavstvo, na katero je ruska vlada zamanj apelirala. Ker je to vprašanje za nemško oficijalno socijalno demokracijo zlasti v njenem boju proti radikalni neodvisni socijalni demokraciji največje važnosti, je razumljivo, da skuša »Vorwärts« spraviti zadevo na drug tir. »Vorwärts« piše: V Brestu Litovskem se je sklenil mir. Razšli so se pa s čustvom smrtnega sovraštva. To je dogodek, ki ga je treba skrajno obžalovati, Zlasti, ker je nemška socijalna demokracija to že prej pričakovala, in pred tem svarila. Predsednik ruske delegacije je očital nemški socijalni demokraciji in nemškim delavcem ter so ta očitanja popolnoma razumljiva, če se oživimo v čustva in misli Rusov. Poglejmo si mirno dejstva in povejmo odkrito, da socijalizem vseh smeri pri tem miru ni dosegel nobenega uspeha. Nemška socijalna demokracija ni mogla preprečiti, da bi se sklenil mir, ki ga sovražnik ne priznava kot sporazumni mir, marveč, ki so ga podpisali le s protestom kot nasilni mir. Očitanja Sokolnikova niso bila naperjena proti nemški socijalni demokraciji, marveč proti nemškemu delavstvu. To delavstvo bi bilo moralo vzbuditi v Nemčiji revolucijonarni boj mas, da doseže na ta način demokratičen mir. Za tak boj pa ni bilo predpogojev zlasti ne v duševnem stanju nemških delavcev samih. Oni si pravijo, da se z revolucijonarnim bojem ne uresniči demokratičen mir, marveč le imperijalistični nasilni mir v dobro entente. To je ravno mir, ki ga nemški delavci izmed vseh kar si jih moremo misliti najmanj žele. Pod temi pogoji ni moglo nemško delavstvo nastopati z drugačno politiko, kakor s politiko, ki so jo zastopali nemški socijalni demokratje. Nemški socijalni demokratje so morali storiti vse, da si zagotove vpliv in na ta način zadrže razvoj, ki ga smatrajo za usodepolen. Ni se pa posrečilo. Onim pa, ki nam delajo zaradi tega očitke, lahko odgovarjamo, da edina konsekventna metoda, ki poleg nemške socijalne demokracije še obstoja, namreč boljševiška metoda ne more preprečiti nasilnega miru, ki se sklene na račun lastne dežele. Nobenih iluzij si ne delamo glede nastopa angleškega in francoskega delavstva v slučaju nemškega poraza in nočemo doživeti dneva, ko bi se upanje Nemčije le še oprijemalo na moč in dobro volio angleških in francoskih delavcev. Ruska delegacija zahteva od nas nekaj, kar more storiti vsaka dežela samo za sebe, le Rusija ni mogla Rusiji pomagati.

= **Radko Dimitrijev — ameriški general.** Amsterdam, 10. marca. Bivši bolgarski general Radko Dimitrijev, ki je bil med vojno v ruski službi, se je odpeljal v Zedinjene države, kjer mu je bilo s posredovanjem ameriškega poslanika ponudeno visoko mesto v armadi Zedinjenih držav.

= **Angleška sodba o nemških načrtih na vzhodu.** London, 9. marca. Lord Cecil je izjavil pri nekem razgovoru: Kot neodvisna suverena država bo storila Japonska vsak korak, ki ga bo smatrala za potrebnim in prav nič ne bom presenečen, če bi se ji zdelo potrebno v lastnem interesu in v interesu zaveznikov odposlati čete, da prepreči germanizacijo Sibirije. Jaz osebno bi pozdravil, če bi Japonska nastopila kot pooblaščenec zaveznikov. Mi si niti ne moremo predstavljati, kako strašno resna je nevarnost nemškega prodiranja v Rusijo. Zdi se, da je javna pozornost posebno obrnjena na to, ali bo mogoče Nemčiji dobiti živil iz Ukrajine ali ne. Ne vem, kako bo. To ni glavni cilj, za katerim gre Nemčija. Ona ima pred očmi orjaško delo zavojevanja sveta. Le poglejmo na zemljevid, kaj je že storila. Zasedla je baltiško provinco tja gor skoraj do Petrograda. Kar se tiče Finske, je poslala čete na Alandske otoke ter sklenila s Finci nekako pogodbo, ki osvaja za Nemčijo finsko zunanjo politiko. Na ta način ima v rokah vse ruske sile ob Vzhodnem morju ter pušča Rusiji dohod do morja samo še v Arhangeljsku in ob murmanski obali. Nemčija bo zasedla na jugu Odeso in zahteva, da Rusija vrne Turčiji pristanišča na vzhodu Črnega morja. Nemčija ima namen nadomestiti bagdadsko železnico z novo črto proti vzhodu preko Kavkazije in severne Perzije. Pri tem so jo podpirali vede ali nevede krajevni boljševiki. Tudi Armenci so zopet izročeni Turčiji. Pred kratkim smo odposlali majhen vojaški oddelek, ki naj bi prodrl od Bakuja v Kavkazijo. To so preprečili boljševiki sporazumno z nemškimi in turškimi agenti. Dva ali tri tedne je bil oddelek tam, toda popolnoma odrezan, ker so bile brzojavne proge v Tiflis razdejane. Na zemljevidu vidimo, kako strašne zavojevalne namene ima še Pruska. Načrt uničiti Francosko, se je ponesrečil. Nemci pa imajo še vedno pred očmi načrt, zavojevan na vzhodu. To je cilj Nemčije. Vse govoričenje o gibanju Nemčije z demokratično smerjo, je neverjetno. Sedaj je vojaško gospodstvo nad nemškim narodom še neomajno. Ali obstoja še kak vzrok, da bi Nemčija ne vdrla v Sibirijo, kakor je to storila drugod? Jaz ne vidim nobenega. Pač pa imamo poročilo, da se organizirajo nemški vjetniki v Sibiriji in da je bil neki pruski general tja poslan, da izvrši to delo Tudi če bi bila vest neresnična, je vendar v bodočnosti mogoča. Mislim, da bi bilo dobro, če bi zahtevali pomoč svojega japonskega zaveznika v zadevi, v kateri more edino on pomagati. Minister je izrazil ob tej priliki zahvalo Japonski za vse, kar je do sedaj storila za Anglijo na kopnem in na morju.

= **Zaplemba nemških posesti v Ameriki.** Washington, 9. marca. Prva posestva, ki se bodo v Zedinjenih državah prodala na podlagi pooblastila, katera je dobil načelnik sekvestra posestev sovražnih inozemcev Palmer, bodo posestva nemškega cesarja, von Bethmann - Hollwega, nemške vlade in junkerjev. Iz ekspozeja Palmerja izhaja, da nameravajo Zedinjene države uničiti nemške pozicije v Zedinjenih državah. Palmer je izvajal, da mora sovražnik spoznati, da so zveze, ki jih je imel z ameriško trgovino in industrijo, ne samo za čas vojne, marveč za vedno uničene. Nemčija je imela povsod v Ameriki svojo roko vmes, nasprotno so bili ameriški interesi v Nemčiji zelo neznatni. Privatnih posestev Nemcev, če niso večjega pomena, pa se noče dotakniti.

Za deklaracijo in za politiko Jugoslovanskega kluba.

SPLIT ZA NARODNO UJEDINJENJE.

Iz Splita nam poročajo: Memorandum, upravljen od jugoslavenskog kluba na mirovne delegacije u Litovskom Brestu izizvao je u svoj Dalmaciji podpuno odobravanje te bezuvjetno pristajanje. Po svoj se je Dalmaciji zazmahao pokret da se manifestira za ujedinjenje i narodno samoodredjenje, pak se svuda satiru podpisi na izjavam odobravanja dosadašnjog pravca nastupa jugoslavenskog kluba. Splitsko je gradjanstvo poslalo Jugoslavenskom klubu ovu izjavu: »Gradjanstvo Splita stojeći na stanovištu narodnog jedinstva i samoodredjenja naroda odobrava dosadanji rad i postupak jugoslavenskih zastupnika za ujedinjenje i slobodu Slovenaca, Hrvata i Srba, te želi, da u tom pravcu ustraju uporedo sa radom i postupkom zastupnika bratskog češkog naroda.« Izjavu je do sada podpisalo preko 6000 osoba, a podpisivanje se nastavlja.

★

Jugoslovanskemu klubu so došle sledeče izjave za deklaracijo:

1.) 656 faranov župnije Poljčane je navzlic protiagitacije različnih faktorjev podpisalo izjavo za deklaracijo ter izreklo zaupanje v delovanje Jugoslovanskega kluba.

2.) Občinski zastop občine Višnjevasi pri Celju se je v seji z dne 24. februvarja 1918 izrekel soglasno za deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter izrekel njegovim članom popolno zaupanje.

3.) Občinski odbor občine Šikole pri Ptuju se pridružuje z dopisom z dne 10. februvarja 1918 deklaraciji Jugoslovanskega kluba ter mu izreka zahvalo in zaupanje za njegovo dosedanje delovanje.

4.) V seji z dne 3. februvarja se je občinski odbor občine Boračeva pri Ljutomeru skoro soglasno izrekel za majniško deklaracijo

5.) 433 žen in deklet občine Zgonik pri Nabrežini se je izreklo z dne 15. svečana 1918 za deklaracijo.

6.) 251 mož in fantov ter 264 žen in deklet občine Logarovci pri Ljutomeru je podpisalo izjavo za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba.

7.) Za izjavo Jugoslovanskega kluba se je izreklo z dopisom z dne 28. februvarja 1918 544 oseb občine Mala Nedelja pri Ljutomeru.

8.) Starešinstvo občine Breginj je v seji od 24. februvarja 1918 sprejelo izjavo, v kateri je izreklo popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu, proseč ga, da zastavi vse svoje moči v dosego te opravičene naše zahteve, ter se izreklo za majniško deklaracijo.

9.) Odbor občine Dole pri Litiji je v seji z dne 13. januvarja 1918 izrekel svoje soglasje za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba in povrh tega je še podpisalo 535 občanov iste občine enako izjavo ter jo vposlalo potom županstva Jugoslovanskemu klubu, kateremu istočasno popolnoma zaupanje izreka.

10.) Občinski odbor Nova cerkev pri Celju je v svoji seji dne 2. marca 1918 soglasno sklenil se pridružiti izjavi jugoslovanske deklaracije.

11.) Katoliško kmetijsko bralno društvo v Starem trgu pri Slovenjem Gradcu se je na svojem občnem zboru dne 24. svečana enoglasno pridružilo deklaraciji Jugoslovanskega kluba ter je izreklo popolno zaupanje poslancem tega kluba, osobito pa njegovemu načelniku dr. Korošcu.

12.) Železnicarji vseh kategorij postaj Kolovče - Opatija — 35 podpisov, Rakek 44 podpisov, Postojna 104 podpisov, Zagorje Sava 10 podpisov, Trbovlje 52 podpisov so se potom izjave z dne 4. marca 1918 izjavili solidarnim z majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba, ker le v zjedinjenu Jugoslavije leži spas in boljša bodočnost Slovencev, Hrvatov in Srbov.

13.) Občinski odbor Žice pri Mariboru zahteva, da se prejkoprej združijo vsi Jugoslovani v samostojno jugoslovansko državo v zmislu deklaracije Jugoslovanskega kluba, ker vidi edino v tem rešitev slovenskega naroda.

14.) Krajni šolski svet Sv. Martin ob Paki je v svoji redni seji dne 2. svečana 1918 soglasno sprejel predlog, v katerem se pridružuje z navdušenjem majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba in izreka zaupanje vsem poslancem tega kluba.

15.) Občinski odbor Pušenci pri Ormožu je sprejel v seji dne 17. februvarja soglasno resolucijo za deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter je izrekel klubu popolno zaupanje.

16.) Občinski odbor občine Sv. Krištof pri Laškem je v seji dne 17. februvarja 1918 enoglasno sklenil, da se pridruži deklaraciji Jugoslovansekga kluba ter izreče temu popolno zaupanje.

17.) Občinski odbor občine Kovor na Gorenjskem je v seji dne 3. februvarja 1918 enoglasno sklenil, da se pridruži deklaraciji Jugoslovanskega kluba.

18.) Potom upravnega odbora občine Nabrežina z dne 23. februvarja 1918 je vposlalo 296 žen, deklet, mož in fantov iz Nabrežine izjavo, v kateri izražajo, da se s celim srcem pridružujejo ideji nepozabnega dr. Kreka in majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba za ujedinjenje slovenskega, hrvatskega in srbskega naroda.

19.) Potom župnega urada Črna gora pri Ptuju je vposlalo 92 mož in mladeničev ter 242 žen in deklet trške občine Ptujska gora izjavo, v kateri se pridružujejo klicu trpečih milijonov po skorajšnjem miru, ne miru sile, ampak pravice, sporazumljenja in popolnega samoodločevanja vseh narodov. Dalje zahtevajo, da se prejkoprej združijo vsi Jugoslovani monarhije v zmislu deklaracije Jugoslovanskega kluba.

20.) V seji dne 24. februvarja t. l. je občinski odbor Moravče enoglasno sklenil izreči vsem poslancem Jugoslovanskega kluba popolno zaupanje in iskreno zahvalo za njihovo neumorno delovanje ter se pridružiti deklaraciji Jugoslovanskega kluba.

21.) Občine Zabovci, Bukovci, Prvenci, Markovci in Borovci pri Ptuju so enoglasno v svojih izjavah z dne 30. januvarja 1916 izjavile se deklaraciji Jugoslovanskega kluba pridružiti.

12.) Občinski odbor Kanderše pri Litiji je sklenil v seji dne 17. februvarja 1918 se pridružiti manjiški deklaraciji Jugoslovanskega kluba ter mu izreči za neustrašeno požrtvovalno delo svojo zahvalo.

23.) Občinski zastop občine Roginska gorca pri Celju je v svoji seji dne 10. svečana soglasno sklenil, da odobrava majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter mu izreče svojo zahvalo in zaupanje za dosedanji odločni njegov nastop.

24.) Člani načelstva in nadzorstva posojilnice na Frankolovem pri Celju ugovarjajo pri skupni seji dne 3. marca najodločneje proti neznosni nadutosti Vsenemcev, ki odrekajo vsem narodom razun sebe pravico do svobode in življenja. Pridružujejo se izjavi majniške deklaracije Jugoslovanskega kluba in prosijo istega, naj se ne da pri obrambi pravic zatiranega jugoslovanskega prebivalstva oplašiti od nobenih groženj vsenemške besnosti in gluposti v svesti, da za njim stoje kakor en mož vsi zavedni Jugoslovani.

Železniški uslužbenci Ljubljana, državni kolodvor in iz okolice se pridružujemo majniški deklaraciji z dne 30. maja 1917. Pozdravljamo poslance v Jugoslovanskem klubu, ki jim popolnoma zaupamo, zahtevajoč, da ne krenejo od začrtane poti. »Prost mora biti naš rod, na svoji zemlji svoj gospodar« — sledi 522 podpiso

Goriški begunci v občini Šmihe
Stopiče pri Novem mestu
izjavljajo za jugoslovansko deklara
naših državnih poslancev z dne 30. m
ja 1917. in se pridružujejo zahtevi ur

ličenja jugoslovanske države pod habsburško dinastijo. — Sledi 217 podpisov.

Slovenski begunci z Goriškega, nastanjeni v Gänserndorfu in okolici na Nižjem Avstrijskem se priglašajo za jugoslovansko deklaracijo z dne 30. majnika 1917 in izrekajo obenem svoje neomajno zaupanje Jugoslovanskemu klubu na Dunaju. Z združenimi močmi in neomajno voljo do zmage. — Sledi 180 podpisov.

Vesti iz primorskih dežel.

Oskar Gabršček †. Mnogim beguncem, ki so legli v grob daleč proč od svoje ljubljene grude, se je pridružil tudi gospod Oskar Gabršček iz Tolmina, znan goriški veljak, dolgoletni župan v tolminskem trgu, veleposestnik in tovarnar. Bil je živahen in delaven mož, ki je veliko storil za procvit tolminske pokrajine, preživel obilo lepih pa tudi obilo trpkih dni. Politično vrvenje ga je privedlo tudi v deželno in državno poslansko zbornico, glavno njegovo delovanje pa je bilo osredotočeno na domača njegova tolminska tla. Begunskega njegovega trpljenja ga je rešila v soboto kap. Naj počiva v miru! Preostalim naše sožalje!

Odlikovanje. Rezervni poročnik Karol Jakopec, bivši učitelj v Tonškah pri Kopru, je bil s Signum laudis odlikovan. Rezervni poročnik Janko Žirovnik z veliko srebrno kolajno. Oba 20. lovskega bataljona, kateri se je v bojih večkrat izkazal.

Umrla je pri Sv. Ivanu pri Trstu gospa Josipina Vatovec, na Proseku pa gospica Franica Balanč.

Madžari nadaljujejo nakupovanje zemljišč in poslopij v Opatiji. Poroča se zopet iz Opatije, da so kupili v Opatiji i Lovranu madžarski kapitalisti in denarni zavodi za dva milijona kron zemljišč in zgradeb.

Preganjanje naših ljudi na Reki. Z Reke nam pišejo: V Reki v italijanskem jeziku izhajajoči dnevnik »Bilancia«, z dne 5. t. m. donaša sledečo vest: »Kakor znano, je bila pred kratkim poslana iz Sušaka in iz Reke jugoslovanskemu klubu na Dunaj spomenica, podpisana od 6012 oseb, kjer se iste izjavljajo za združenje Hrvatov, Srbov in Slovencev v skupno, neodvisno državno celoto, in kateri naj bi se priklopilo tudi naše mesto. Redarstvo je uvedlo poizvedovanja v svrho, da razkrije imena v spomenici podpisanih, kakor tudi sotrudnikov za to idejo. Vsled poizvedovanj je bilo zaslišanih šest oseb, stanujočih večinoma v Sušaku, a zaposlenih na Reki. Nekateri izmed zaslišanih so zanikali, da bi bili podpisali spomenico, drugi zopet so se izgovarjali, da so bili mnenja, da gre za mir, zopet drugi, so končno izjavili, da so Hrvati in da se radi tega strinjajo z idejo združenja. (In vse to pri 6 osebah od 6012 podpisanih!) Nadaljnih 6 oseb bo v kratkem zaslišanih. Po dovršenem presikovanju in zasliševanju bodo (!) akti izročeni državnemu pravdništvu, da isto uvede proti krivcem postopanje v zmislu § 173. ogrskega kaz. zak. Isti določa kot kazen za take zločine ječo; izjemni zakoni pa izpreminjajo to določbo v navaden zapor.« Zanimivo je, kako natančno je »Bilancia« poučena, kaj vse se bo zgodilo s temi »veleizdajalci«. Brezdvomno je crpala svoje informacije iz zelo zanesljivega vira. Iz vsega pa se da posneti, da naj služi grožnja s sodnijskim kazenskim postopanjem, z ječo in zaporom le kot nekak »bavbav«, da oplaši naše tukajšnjo narodno zavedno ljudstvo in zaseje strah, nemir in nesigurnost v njega vrste. Mi pa mu kličemo: glavo kvišku in brez strahu naprej! Niti trenotek ne smemo omahovati, niti pičice ne popustiti! Imejmo le svoj sveti, veliki cilj pred očmi in zmaga bo naša, tudi če naši narodni sovragi iščejo vsa mogoča sredstva in vse mogoče zaveznike, da nam v strahu pred našim krepkim poletom zastavijo pot! Na naših pristojnih mestih pa naj bi posvečali takim nečuvenim drznostim madžarske samopašnosti primerno pozornost! — Borut.

Pismo naših slepcev.

Iz Gradca nam piše slepi vojak Peter Jamnik iz Odilienheima, kjer deluje sestra Klara Vrhunc to-le s pisavo za slepce napisano pismo:

Velecenjeni gospod urednik! Kako hitro je minul mesec svečan tudi za nas, če ravno živimo za zastorom črne tmine. Saj je naše življenje še posebno interesantno. Le pomislite: Sedaj na stara leta se moramo zopet učiti iz abecednika. Hodimo dan za dnem sedet na vajeniški stol, ki je pa tako trd, da bo vsak izmed nas na njem prav gotovo nebesa zaslužil. Takrat, ko smo odhajali v vojno, smo mislili, kako učeni gospodje smo. No sedaj pa tako-le! Na vajeniški stol so nas posadili in abecednik nam dali v roke. Pa recite, da to ni popolna izprememba. Seveda Bog varuj vsakega tako žalostne izpremembe. Res hudo smo nesrečni. Toda vzlic temu smo dobre volje, ker vidimo kako dobra slovenska srca čustvujejo z nami, kar nam tudi svedoči Vaša zadnja pošiljatev. Dana mi je danes naloga, da Vas velecenjeni g. urednik v imenu vseh mojih tovarišev najlepše zahvalim za vse dobrote preteklega meseca. Prosimo izrecite to našo zahvalo tudi vsem preblagim dobrotnikom, ki so nam poslali sledeče vsote: 1. februarja 20 K, 6. februarja 14 K, 9. februarja 25 K, 13. februarja 250 K, 16. februarja 10 K, 20. februarja 20 K in 23. februarja 42 kron. Res lepa vsota. Bog bodi vsem plačnik!

Denar, **ki ga pošiljate na naslov častite sestre Klare pride nam slovenskim slepim vojakom prav v prid.** Častita sestra ga vsakemu posamezniku naloži v hranilnico, kar je najbolj pametno. Dosedaj nas je dobilo 30 Slovencev in sicer Kranjcev, Štajercev. Primorcev in Istranov vsak po 200 do 350 kron. Kakor vidite smo že precej obogateli. Sedaj imamo poleg drugih skrbi še skrb za svoje ljubo premoženje! Kaj nam je vse ta krvava vojna prizadejala! Oči nam je iztaknila in zraven tega še naprtila skrb za naše denarce. Dobre volje pa nam ne more nihče ugrabiti. Tudi sedaj ne, ko smo slepi. Dobra volja je tista božja mast, s katero se vsako jutro prav dobro namažemo, da nam je čez dan lahak korak po temni poti življenja. Če se med dnevom zadenemo slučajno z nosom ob kako steno in si pri tem prislužimo kako debelo buško, se ne zmenimo zanjo. Vidite to so vse posledice nebeške masti dobre volje. Gotovo mislite, da nas tukaj kdo za roko vodi. O ne. Kar sami jo prav korajžno mahamo povsod, še celo po strmih stopnicah. Ako se hočete prepričati, pridite nas enkrat pogledat in videli boste kakšni junaki smo.

Najlepše pozdrave od vseh mojih tovarišev posebno pa od mene

Peter Jamnik.

Gradec, 8. marca 1918.

(Marsikoga bo pismo naših slepcev ganilo do srca. Koliko življenjske energije in duševnega poguma nam razodeva! Vsem tistim, ki so se spomnili naših slepcev v Odilienheimu bo to pismo najlepše plačilo in mnogi bodo hoteli s ponovnim malim darom pokazati Petru Jamniku in njegovim tovarišem, da domovina na nje ne pozablja. Zahvalo odklanjamo ne le v svojem, menda pač tudi v imenu vseh darovalcev. Vsa zahvala gre sestri Klari, katere zlato srce daje našim slepcem utehe, poguma in svetlobe. Pozdravljeni Peter Jamnik in tovariši tam gori v nemškem Gradcu!)

Dnevne vesti.

— **Vesel dogodek v cesarski rodbini.** Dunaj, 10. marca. (Kor. urad.) Cesarica je rodila danes dopoldne v Badnu princa. Mati in novorojeni princ sta zdrava.

— **Hišni posestniki in občinstvo sploh** se nujno poziva. da skrbe za to, da se okrase povodom rojstva cesarskega princa hiše z zastavami. Ljubljana naj pokaže, kakor vselej tudi sedaj, da se iskreno veseli tega veselega dodogka v cesarski rodbini.

—**Vojna odlikovanja.** Najvišje pohvalno priznanje z istočasno podelitvijo mečev je izrečeno rezervnemu poročniku Stanislavu Pehaniju 17. pp. in stotniku Levu Deteli pp. 27.

— **Iz vojne mornarice.** Cesar je ukazal, da se mora mesto podadmirala Frana viteza Keila označati: admiral na dispozicijo najvišjega vrhovnega poveljstva. Konteradmiral Hugon Zaccaria je dobil naslov in značaj podadmirala.

— **Imenovanje.** Nadporočnik dr. Gustav Rozina, odvetniški kandidat, je imenovan za stotnika.

— **Za praporščaka je bil imenovan in odlikovan** s srebrno hrabrostno svetinjo Anton Mejač, sin dež. sod. svetnika v Ribnici.

— **Študijski dopusti dijakom srednjih šol.** C. in kr. vojno ministrstvo je odredilo, da se smejo tudi v šolskem letu 1917/18 dovoljevati srednješolcem štiritedenski študijski dopusti. Študijski dopusti se dovoljujejo le onim dijakom, ki služijo v zaledju pri dopolnitvenih krdelih, in če takega dopusta še niso imeli. Dijaki, ki služijo čez 2 leti pri vojakih in so že lani dobili štiritedenski dopust, dobijo zopet štiritedenski študijski dopust, če prvi ne sega v letošnje šolsko leto. Dopusti z bojišča so dopustni le tedaj, če to dopuščajo vojaške razmere

— **Naslov cesarskega svetnika** je dobil trgovec Josip Simon Benedikt kot strokovni sodnik - lajik pri deželnem sodišču, ko zapušča ta posel.

— **Koncert »Glasbene Matice«.** V soboto je priredila »Glasbena Matica« vokalni koncert, ki se je v nedeljo ponavljal. Oba koncerta sta bila razprodana, vršila sta se z ambijentom velike premijere. Velika dvorana Uniona nabita do zadnjega kotička, razpoloženje sijajno, bilo je cvetja in vzklikanja. Koliko kitic in šopkov je dobila ljubljenka večera gospa Pipa Arko-Tavčarjeva se skoraj že šteti ni dalo in take burje navdušenosti, kakor je od časa do časa grmela po dvorani kot zahvala za njeno petje, menda še nismo slišali. Poleg ge Arkove je občinstvo odlikovalo posebno tudi pianistko gdčno Dano Koblerjevo in hvaležno se je naslajalo na izvajanjih moškega in ženskega zbora, ki sta pod mojstrsko taktirko koncertnega vodje g. Mateja Hubada dosegla velik umetniški uspeh. O koncertu poročamo jutri obširneje; za danes konstatiramo le, da je krasno uspel v vsakem oziru.

— **Ljubljanska kreditna banka.** Njegova ekscelenca gosp. c. kr. finančni minister je z odlokom z dne 11. februarja 1918, št. 7956 dovolil, da se sme z odlokom z dne 28. februarja 1910, št. 3077 za delnice Ljubljanske kreditne banke izdano dovoljenje za notiranje na borzi, ki se je z odloki z dne 1. maja 1911, št. 29.771 in z dne 12. aprila 1912, št. 25.602 raztegnilo na skupni znesek 8,000.000 kron, razširiti za nadaljnih 5000, na donesitelja se glasečih, polno in v gotovini vplačanih delnic št. 20.001 — 25.000 à 400 K nominale, torej na skupni iznos 10,000.000 kron. Vsled tega se more dobaviti na borzi tudi delnice Ljubljanske kreditne banke zadnje emisije iz leta 1917. 1141

— **Izpremembe v voznem redu južne železnice.** Danes je stopil v veljavo na glavni progi južne železnice zopet isti red, ki je veljal pred 27. februarjem. Po tem vozijo zopet dnevni brzovlaki Dunaj - Trst in Dunaj-Videm, med Dunajem in Bruckom na Muri ločeno. Odredba se razteza tudi na lokalno železnico Spielfeld - Ljutomer. Tudi na državnih železnicah je obnovljen stari vozni red.

— **Informacije pri trgovski in obrtniški zbornici.** Interesentje dobe pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani pojasnila: o odredbi urada za ljudsko prehrano z dne 4. marca 1918, drž. zak. št. 85, zadevajoči uravnavo prometa s sladkornim blagom in slaščicami; o izpolnitvi, oziroma premembi ministrske odredbe z dne 18. maja 1917, zadevajoče prepoved izvoza in prevoza raznih predmetov, med drugim: svežih sliv, orehov, lešnikov, cementa tarife št. 399, čistega zlata in srebra, legiranega zlata in srebra v denarju in šibicah (doslej v potovalskem prometu do najvišjega zneska 20 K, dovoljen izvoz srebrnega denarja in dosedaj docela prepovedan), izdelkov in polizdelkov iz zlata in srebra, juvelirskega blaga, žlahtnih kamnov, biserov itd. (ministrska odredba z dne 8. februarja 1918, drž. zak. št. 54); o osrednjici za blagovni promet (Warenverkehrszentrale) v Lublinu, ki ji je namen, posredovati, urejati in pospeševati trgovski promet med monarhijo in inozemstvom ter vojaškim upravnim okolišem na Polskem; o kontroli potnikov in predpisih za potne liste na Švedskem; o svetovnem trgu za srebro l. 1917.; o problemih železniške industrije v Italiji po vojni; o kovinskem trgu v Švici; o švedskem lesnem trgu; o švedski stavbni industriji (izvoz izgotovljenih lesenih hiš na Francosko, v Belgijo in Italijo); o papirnem trgu na Švedskem; o položaju na švedskem trgu za lesno gmoto (Holzmasse); o izdelovanju papirne preje in papirnega blaga na Švedskem; o brzovoznem blagovnem prometu v Švedsko; o prepovedi izvoza raznega blaga iz Švedske in Norveške; o prometu z Rusijo in Ukrajino; o gospodarsko - političnem položaju na Ruskem; o denarnem prometu z Rusijo in o nameri v Rusijo uvesti zahodnoevropsko štetje časa; o izvozu kos na Rusko; o pogajanjih med Ameriko in Norveško; radi uvoza ravnega blaga na Norveško; o ruski zunanji trgovini leta 1917.; o uvozu in izvozu železa na Švedskem. Informacije je le pri krajših poročilih moči dati tudi pismeno.

— **Dražba konj.** Dne 16. marca se vrši v Nušakovi vojašnici (Pred konjušnico dražba za vojno službo nesposobnih konj. Dražba se začne ob 9. dopoldne. Reflektanti za te konje se morajo izkazati z legitimacijo pristojne politične oblasti, na kateri mora biti navedeno, koliko konj rabijo. Kupčevalci in mešetarji so pri ti dražbi izključeni.

— **Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani** naznanja svoj redni občni zbor, kateri se vrši v nedeljo, dne 17. marca 1918 ob pol 2. popoldne v gostilni pri Lovšinu (Černe), Hilšerjeva ulica 14. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Izplačevanje vojaških nastanitvenih pristojbin** se zopet prične na mestnem magistratu v soboto, dne 16. marca 1918 v mestnem vojaškem nastanjevalnem uradu (Mestni trg št. 27., III. nadstropje) in sicer: za stranke, ki stanujejo v I. mestnem okraju (Poljanski okraj), v II. mestnem okraju (Mestni trg, Stari trg, Karlovška in Dolenjska cesta) in v III. mestnem okraju (Trnovo in Gradišče do Franca Jožefa ceste) v soboto, dne 16 marca; za ulice med Prešernovo ulico, Franca Jožefa cesto, Bleiweisovo cesto, Cesto na južni kolodvor in Miklošičevo cesto, ter za IV. mestni okraj (Št. Peterski okraj in Vodmat vzhodno od Miklošičeve ceste) v ponedeljek, dne 18. marca. Za Spodnjo Šiško in vse one, ki bi bili zadržani v gori navedenih dneh v sredo, dne 20. marca. Uradne ure izplačevanja so od 3. do ½6. popoldne. Stranke se prosijo da se natančno drže teh določb.

— **Igranje v ogrski razredni loteriji je prepovedano.** Znano je, da ogrski kolektanti skušajo z vsemi sredstvi spečati srečke ogrske razredne loterije tudi na Kranjskem in se v dosego svotega namena poslužujejo celo zavitkov z napačnimi naslovi. Občinstvo se svari pred nakupom omenjenih srečk Neprijetne posledice protipostavne nabave teh srečk so, kar je bilo že večkrat objavljeno, da se srečke zaplenijo, morebitni dobitki zapadejo v korist države, poleg tega pa mnoga zamudna pota, ter občutljive denarne kazni. Zatoraj ne naročajte srečk ogrske razredne loterije, ako jih pa dobite brez naročila, uničite ali pa izročite jih finančni oblasti — C. kr. finančno ravnatelj-

Vtonil je privatni uradnik Alojzij Januš v potoku Mlinščici v Domžalah. Truplo ne kaže nikakih znakov kakega hudodelstva. Zgodila se je torej le nesreča.

Z vlaka je padel pri Zagorju 33letni Ivan Bostič od Sv. Jurja pri Radečah, ko je šel domov na dopust. Obležal je težko ranjen.

Vrnitev vojnih beguncev. Štajerski deželni pomožni odbor za vojne begunce nas prosi, da objavimo sledeče: Po skoro triletnem prebivanju v naši gostoljubni deželi je prišel za tisoče beguncev končno trenotek, da se smejo vrniti v svojo južno domovino. Žalibog preti mnogim žalostna usoda. Skoro vsi ne najdejo v od sovražnika izpraznjenih, kruto opustošenih mejnih ozemljih Koroške, Primorske in Tirolske varne strehe več, njih prej cvetoče domačije z vsem pohištvom so zasute v razvalinah. Tem, od vojne nesreče največ zadetim soobčanom se mora pri obnovitvi njih gospodarskega življenja kar mogoče pomagati. V to svrho se obrača deželni pomočni odbor s pridruženimi pomožnimi društvi na blagodušno občinstvo Štajerske, kakor tudi v deželi bivajoče premožne begunce iz južnih krajev z nujno prošnjo, naj se tega dela usmiljenosti udeleže s tem, da nabirajo darila v blagu in v gotovini. Vsakovrstno pohištvo, sobna in kuhinjska oprava itd., bo prevzel na pismeno naznanilo deželni odbor za vojne begunce v Gradcu, Neuthorgasse št. 36/II., kjer se tudi hvaležno sprejemajo darila v gotovini.

Iz Globasnice na Koroškem nam poročajo: Podpisovanje za deklaracijo sijajno napreduje, vsak otrok vé, za kaj gre in podpisi rasejo kakor gobe po dežju. Ljudje pravijo: Dosti dolgo smo bili sužnji, hočemo biti vsaj že enkrat tudi neodvisni gospodarji na lastnih tleh v naših domovih; zadosti so že trpeli naši junaki v vojni, zadosti so prelili srčne krvi, a prelili je niso morda za Nemce, prelili so jo za nas, za svoje otroke, za osvobojenje svoje slovenske domovine tujega jarma. Brez vsakega vpliva je prišla naenkrat zavednost v ljudstvu; mlačneži postajajo duhoviti in veliko nevernih Tomažev se je kar čez noč spreobrnilo. Z gnjusom se obračajo od svojih nekdanjih prijateljev nemčurjev, videvši, kako nesramno so jih le - ti vodili za nos in imeli za norce, kako neusmiljeno so jih izkoriščali. Le eden je še, ki se z vsemi štirimi protivi oprostitvi Slovencev, seveda tistih, od katerih je vedno živel, se bogatil in se mastil. Ta možakar se s ponosom imenuje »die Hauptstütze des Deutschtums in Globasnitz«. Pa čuj, oj svet! V Globasnici je en sam privandran Nemec in še ta nima domovinske pravice. Kdo se ne smeji? Prvoomenjeni je menda najel dve nezavedni ženski in jih poslal na agitacijo zoper prostost Slovencev. Ves svet je danes jasen v tem, da prej ni konca vojne, dokler ne dobe vsi narodi, tudi najmanjši, svoje popolne pravice. Vsi so krvaveli in trpeli, vsi zaslužijo tudi svoje plačilo. Torej ta mož spada med one ljudi, ki ščuvajo vedno na podaljšanje vojne, ki hočejo da bi Rusi podjarmili z orožjem v rokah vse narode Evrope, da bi jih pobili in potem tlačili, tako tudi nas Slovence. Torej še ne konca, še več krvi — še večje stradanje! Mi hočemo pa, da nam bodi mir v naši skupni domovini pod habsburško krono — sreča mir in kruh! Pri nas je z malimi izjemami vse moštvo do 50. let in še čez v vojni; poglejmo pa v mesta, tam je vse polno nemških postopačev, ki še niso imeli oblečene uniforme. In za tako pravico se poteguje človek. Slovenec in Slovenka, ki podpiše nemško izjavo proti jugoslovanski deklaraciji, je torej zoper mir, zoper svojo lastno svobodo in zoper svobodo svoje domovine, je pa tudi zoper najvišjega v državi, zoper voljo vladarja, ki je v svojem zadnjem manifestu pred kratkim izjavil, da nima gorečnejše želje, kot dati svojim narodom tako goreče zaželjeni mir in pravico.

Prihodnji sestanek dunajskih Slovencev se vrši v soboto, dne 16. marca v restavraciji Kaiserhof. Začetek ob 7. zvečer.

Pozabil se je včeraj pred odhodom opoldanskega brzovlaka na kolodvoru pri blagajni muf (Skunks) .Pošteni najditelj naj ga odda proti nagradi v trgovini Žibert, Prešernova ulica.

Izgubil se je zlat prstan z rdečim kamnom na Ambroževem trgu od postaje električne železnice do hiše št. 3. Pošten najditelj se prosi, da ga izroči proti nagradi v upravništvu »Slov. Naroda«.

Našla se je v bližini Šentjakobske pošte manjša vsota denarja. Več pove uredništvo.

Aprovizacija.

+ **Marmelada na rumene izkaznice C št. 1 do 1500.** Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1 do 1500 prejmejo marmelado v torek dne 12. t. m., v sredo dne 13. t. m. in v četrtek dne 14. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: V torek dne 12. t. m. popoldne od 2. do 3. št. 1 do 100, od 3. do 4. št. 101 do 200, od 4. do 5. št. 201 do 300. V sredo dne 13. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 301 do 400, od 9. do 10. št. 401 do 500, od 10. do 11. št. 501 do 600, popoldne od 2. do 3. št. 601 do 700, od 3. do 4. št. 701 do 800, od 4. do 5. št. 801 do 900. V četrtek dne 14. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 901 do 1000, od 9. do 10. št. 1001 do 1100, od 10. do 11. št. 1101 do 1200, popoldne od 2. do 3. št. 1201 do 1300, od 3. do 4. št. 1301 do 1400, od 4. do 5. št. 1401 do 1500. Vsaka oseba dobi 1 kg. Kilogram stane 2 K.

+ **Prodaja zdroba.** Koruzni zdrob se bode prodajal od torka 12 t. m. do všete sobote 16. t. m. Na vsako izkaznico za moko se dobi ¼ kg koruznega zdroba, kilogram po 88 vinarjev. Ostanek vsega ostalega blaga je napovedati zanesljivo v ponedeljek 18. t. m.

† **Prodaja petroleja** na izkaznice se konča v sredo, dne 13. marca. Levi in srednji del petrolejskih izkaznic s črko A in B naj stranke shranijo za prihodnjo prodajo petroleja.

† **Prodajalci petroleja** se vabijo, da predlože vse izkaznice za petrolej v četrtek, dne 14. marca v mestni posvetovalnici ter naznanijo, koliko imajo še ostanka petroleja.

† **Žito iz Ukrajine.** Dunaj, 9. marca. »Wiener Allgemeine Zeitung« izvé, da bodo morda začetkom maja dospeli prvi transporti žita iz Ukrajine. Brez dvoma je, da v prihodnjih tednih naša preskrba z moko in kruhom ne bo brezhibna, nevarnost katastrofe pa je morda le odstranjena. Z avstroogrske strani odidejo delegati pod vodstvom grofa Forgacha, z nemške strani pa pod vodstvom državnega tajnika von Stumma v Kijev k pogajanjem glede dobave žita iz Ukrajine.

† **Suha zelenjad.** Mestna aprovizacija razdeljuje te dni vsakovrstno suho zelenjad. Ker te vrste prikuhe pri nas niso kaj znane, je marsikaka gospodinja v zadregi, ker ne ve, kako bi to stvar pripravila. Suha zelenjad (korenje, zelena, peteršil, por, zelje, ohrovt, kolerabe, karfijola, čebula, paradižniki, fižol v stročju itd.) se lahko uporablja na več načinov in sicer ali kot pridatek k goveji juhi ali raznim drugim umetnim juham, ali pa za samostojno prikuho. Za pridatek k juham rabimo navadno zmes zgoraj naštetih zelenjadnih vrst, za prikuhe pa rajši vsako zelenjadno pleme zase. Splošno velja pravilo, da se suha zelenjad uporablja prav tako kakor sveža. Ako je pravilno posušena in shranjena na pravem kraju (da ne splesni), se prav malo ali nič ne razločuje od sveže zelenjadi. Prejšnji večer suho zelenjad najprej v mrzli vodi splaknemo in potem do drugega dne (torej približno 12 ur) namakamo kakor n. pr. fižol. Za namakanje bi morali vzeti prestano (mehko) vodo. Dobro je tudi da pridenemo za noževo konico sode (natrona). Ako zelenjad kuhamo, ne smemo odliti vode, v kateri se je čez noč namakala, ampak jo pristavimo kar v tisti vodi. Ako jo pa dušimo (parimo), vodo sicer spočetka odlijemo, a jo pozneje zopet uporabimo za zalivanje, ker ta voda ima v sebi važne snovi, ki bi se sicer izgubile. Glede soljenja, začimbe in drugih pridatkov ni nobenega razločka med suho in svežo zelenjadjo. Na osebo vzamemo kake 2—3 dkg suhe zelenjadi. Suho zelenjad je treba shranjevati zelo previdno, ker se prav lahko pokvari. Varovati jo moramo pred vlago, svetlobo in pred žuželkami. Najbolje se drži v platnenih vrečicah, ki jih obesimo pod strop kake prav suhe shrambe ali kje pod streho. Tudi v zabojih, velikih steklenicah, pločevinastih pušicah itd. se dobro drži, da je le na suhem.

+ **Kar je odveč žita na Ogrskem,** mora zapasti zaplembi. Tako izjavlja ogrski minister za prehrano princ Windischgraetz Ukrajinskega žita pred majem ni pričakovati, dotle pa bo treba pretrpeti še razne težkoče.

+ **Jajca iz Ukrajine.** Dunajski strokovni list trgovcev z jajci piše: Mirovni sklep z Ukrajino ne bo prinesel nam samo kruha, ampak tudi zadosti jajec, tako da nas ne bo več predolgo stiskala odvisnost od Ogrske in Galicije. V mirnih časih je dala Ukrajina na leto 10.000 do 15.000 vagonov jajec, ker odpade konkurenca ententnih držav, ki so dobivale od tam velike množine, nam jajec ne bo manjkalo. Da bi bilo le res!

Razne stvari.

* **Zaprte brivnice.** V Velikem Varadinu so zaprli brivci svoje lokale, ker zahtevajo pomočniki 150 K plače na teden.

* **Velikanska tatvina svile in sukna na Dunaju.** Tvrdki Sperber v prvem okraju je bilo ukradene svile in sukna za 200.000 do 300.000 K.

* **Dva letalca zgorela.** Švicarska brzojavna agentura poroča, da je padel pri Thunu na tla dvokrovnik, v katerem sta bila poročnik Pagan in nadporočnik Schock, ki sta zgorela v letalu.

* **Očesna bolezen radi pomanjkanja vode.** V Budimpešti je nastala med šolskimi otroci nalezljiva očesna bolezen, katere vzrok tiči v vedno večjem pomanjkanju vode, ki otežkočuje redno umivanje.

* **Petnajstleten deček ukradel dragocenosti za pol milijona.** V Budimpešti je 15letni vajenec Matica ukradel svojemu šefu drogistu raznih dragocenosti, vrednih pol milijona. Deček je izginil.

* **Češka zopet pomagala Dunaju.** Pretekli teden je bilo iz Češke zopet poslanih na Dunaj 42 vagonov krompirja. Na dispozicijo je bilo 57 vagonov. Iz Galicije ni prišlo še nič.

* **Nesreča pri polnjenju balonov.** Na Dunaju so v tovarni tvrdke Siemens & Halske polnili velik balon. Kar naenkrat je počil. Trije delavci so bili takoj ubiti, pet težko ranjenih.

* **Prepoved alkohola v ameriški mornarici.** Mornariški tajnik Zedinjenih držav Daniels je odredil, da se ne sme v obsegu 5 milj okoli mornariškega vežbališča, vojašnic in mornariške akademije v Abapolisu prodajati nikak alkohol.

* **Dvoboj v nemški armadi.** Na vprašanje poslanca Erzbergerja radi dvoboja v nemški zbornici je odgovoril državni kancler, da bi armadno povelje, ki bi oficirjem prepovedalo dvoboj, ne imelo željenega uspeha, dokler se ne ustvarijo zadostne garancije v varstvo časti.

* **Nedeljski počitek za mesnice na Ogrskem.** Ogrski trgovski minister je raztegnil nedeljski počitek tudi na mesnice po vsej deželi, tako da se odslej ob nedeljah na Ogrskem ne bo prodajalo nikakega mesa, ne divjačine, ne perutnine in tudi rib ne.

* **Odklonil častni doktorat.** Povodom reformacijskega jubileja je evangeljsko-teologična fakulteta na dunajski univerzi podelila bivšemu evangelijskemu duhovniku v Pragi, Janu Karafiatu, ki je preložil sveto pismo na češko, častni doktorat, katerega pa je Karafiat odklonil.

* **6600 otrok na prehrani na Hrvatskem.** Doslej je na prehrani na Hrvatskem 3759 otrok katoliške vere, 1909 pravoslavne, 120 muslimanske v internatu v Vinkovcih, 239 pravoslavne v Bački in Banatu, torej vkup 6600. Prostora je še za 3000 otrok v Bački in Banatu tudi še za par tisoč.

* **Vagon mesa za Prusijo zaplenjen.** Gališki listi poročajo, da so v Přemyslu pred par dnevi natančno pregledovali vlak, ki je imel oditi v Nemčijo. En vagon so našli poln mesa za Prusijo, zloženega v sodih in označenega za vojno pošiljatev. Vendar pa niso pustili pošiljatve v Nemčijo, marveč so jo zaplenili.

* **Tudi Holandska upa na žito iz Ukrajine.** Iz Haaga poročajo, da je v drugi zbornici vprašal socijalist Troelstra glede krušnega žita, ker ni pričakovati, da bi ga Holandska mogla še dobiti iz Amerike. Zato zahteva, naj država gleda, da dobi potrebno žito od drugodi, namreč iz Ukrajine, za kar bi se Nemčiji v zameno dajala razna semena.

* **Za 20 tisoč ljudi preveč aprovizacije** je dobivalo mesto Ujpest na Ogrskem. Imelo bi dobivati živežnega kontingenta za 50.000 prebivalcev, kolikor jih je v resnici, dobivalo pa je živil za 70.000 prebivalcev. Tako je dobilo mesto samo moke za 160 vagonov preveč. Zaraditega so prijeli tamošnjega župana Antona Mikloša, enega magistratnega uradnika in ravnatelja klavnice.

* **Nevarnost ruske kuge.** Lvov, 8. marca. Od uradnega zdravnika v Lvovu sklican zdravniški kongres se je bavil s koraki, ki se naj store, da se ne zanese kuga v Galicijo. V konferenci se je opozarjalo, da razsaja kuga v Batumu in Trapecuntu in da se je pojavila tudi že v Odesi. Obstoja sedaj nevarnost, da pridejo z žitom iz Rusije podgane inficirane s kugo v Galicijo, vsled česar je treba gotovih varnostnih sredstev. Ali naj se to pravi, da ne dobimo nobenega žita?

* **Kazensko postopanje proti dr. Kranzu ustavljeno.** Dunajsko deželno sodišče je ustavilo kazensko postopanje proti bivšemu predsedniku splošne depozitne banke dr. Josipu Kranzu radi navijanja cen. Dne 4. julija 1917. je bil dr. Kranz obsojen radi nakupa piva in holandskega ruma, 18. oktobra ga je najvišji sodni in kasacijski dvor oprostil večjega dela obtožbe in je dvignil obsodbo tudi v vseh drugih točkah, radi česar je prišlo do dodatne preiskave, ki je končala tako, da je državno pravdništvo odstopilo od kazenskega postopanja proti dr. Kranzu.

* **Dijaški štrajk v Splitu.** Dijaki splitske realke so vsled neugodnega zaključka semestra pričeli štrajkati. Več kot tretjina dijakov je padla, vsi dijaki 6. in 7. razreda pa so dobili v nravnosti tako slabe rede, da morajo plačati šolnino. Dijaki so se pritožili na deželni šolski svet v Zadru ter so poslali poseben memorandum tudi Jugoslovanskemu klubu na Dunaj, ker da je neugoden zaključek semestra akt političnega maščevanja. Iz simpatije do realcev so proglasili štrajk tudi gimnazijci in gojenci trgovske šole. Sedaj so šolska poslopja v Splitu zaprta in stražijo jih žandarji.

Prosveta.

— Demokracija. V soboto je izšla 1. številka nove slovenske revije »Demokracija«. Izdaje jo socijalistična omladina, ki so jo oficijalni voditelji slovenske socijalne demokracije nedavno vrgli iz stranke in katero je dr. Tuma še pred par dnevi kot opozicijo proglasil za mrtvo. Mlada socijalistična inteligenca je izvajala konsekvence s krepko doslednostjo. Afirmirajoč svoje socijalistično prepričanje je ustanovila revijo, katere program naj omogoči vsem naprednim demokratičnim elementom plodonosno sodelovanje za kulturni in socijalni napredek naroda. V programatični »Naši poslanici« pravijo izdajatelji: Ne prisegamo na nobene dogme, kritično in s prozora svetovnih idej hočemo presojati vsak pojav, svobodne roke hočemo imeti na vse strani. Samoodločevanje narodov je prva in temeljna zahteva demokratizma in socijalizma. Narodna država je predpogoj vsakega napredka širokih mas, brez nje ni misliti na uresničenje velikih idej demokratizma in socijalizma. Zato pojmujemo samoodločevanje narodov v tem zmislu, da mora doseči vsak narod najvišjo sedanjo obliko političnega življenja — narodno državo! V imenu samoodločevanja narodov zahtevamo federalistično državno ujedinjenje slovensko-hrvatsko- srbskih ozemelj. Jugoslovansko deklaracijo smatramo v njenem bistvu za krepek zavestni čin jugoslovanskega življa, ki ž njim tolmačimo vsemu svetu svojo zahtevo po osvobojenju in državnem ujedinjenju. Demokratizacija družbenega in državnega ustroja in življenja je cilj, ki po njem stremimo. Socijalizem nam je več nego veroizpoved politične stranke, socijalizem je postal socijalno in kulturno gibanje, življenski nazor modernega človeka, ki se priznava k demokratizmu v gospodarskem in političnem življenju posameznika, rodbine, razredov, narodov, vse človeške družbe. V socijalno-demokratičnih, t. j. v socijalističnih vrstah, ki se priznavajo k nemškemu socijalizmu, se duševna stran človeške narave skoro popolnoma prezira, naziranje o družbenih problemih je čisto mehanično, materijelno: od izpremembe samo vnanjih okolnosti se pričakuje rešitev demokratičnega problema. Vsled našega naziranja o družbi ne moremo prezreti dejstva, da tvori versko čustvovanje bistveni del duševnega življenja pri pretežni večini naših ljudi, in da pomeni vsled tega važno kulturno gibalo. Narodni in socijalni boj proti tujemu kapitalu in podjetništvu se strneta v eno in vsled tega je obrnjen naš razredni boj v prvi vrsti nazven, pri čemur pa je samoumevno, da je treba bojevati vzporedno razredni boj tudi na znotraj. Razrednega boja pa ne pojmujemo v tem zmislu, da proletarijat premaga in podjarmi nasprotnika, da najpopolnejše zagospoduje nad njim in vso družbo. Razredni boj gre marveč za tem, da izruje razlike, da uniči gospodstvo enega razreda nad drugim in nad vso človeško družbo. Razredni boj tvori sredstvo pri demokratizaciji družbenega življenja. — Prosta, vsem pristopna je naša tribuna. Ne vprašamo po strankinem in stanovskem pripadništvu. K sodelovanju v označenem zmislu vabimo vse, ki mislijo in čutijo demokratično in socijalistično: teoretike in praktike; vse, ki imajo kaj povedati svojemu proletarskemu narodu v teh usodnih dneh. — Prva (dvojna) številka ima sledečo vsebino: Naša poslanica. — Peter Jug: Vodilna ideja socijalizma kot nravni ideal. — Abditus: Naš majhni človek. — Štebi Alojzija: O ženskem gibanju na Slovenskem. — Dr. L.: Slovenski proletarijat in jugoslovansko vprašanje. — Samo: Dvogovor o domovini. — Albrecht Fran: Poslednja skrivnost. — Pregled: Slovenska Socijalna Matica. — Socijalizem. — Politika. — Socijalna politika. — Zadružništvo. Revija izhaja začasno enkrat na mesec kot dvojna številka. Naročnina znaša letno 16 K, posamezne številke stanejo po 80 vin. Naroča se v upravi Ljubljana, Kolodvorska ul. 5.

— Glasbeni večer v Litiji. Iz Litije nam pišejo: Pri drugem koncertu, ki se je vršil dne 2. marca v litijskem Sokolskem domu, sta nastopila kot solista gdč. Nilka Potočnikova in gosp. Pavel Debevec, ljubljanski kvartet Matjan, Rus, Ribič, Sekula, pa, ki naj bi pel celo vrsto lepih naših pesmi, je v zadnjem momentu odpovedal. Kake neprijetnosti povzroči taka odpoved aranžerju, vé vsak, ki je imel kdaj opraviti s kako prireditvijo. Iz prijaznosti je izpadli kvartet nadomestovala gdč. Jelka Sadarjeva, ki je v zadnjem momentu izpolnila program in se ji na tem mestu za njeno prijaznost zahvaljujem. — Udeležba, dasi ne slaba, vendar ni popolnoma napolnila dvorane, ker je bila prireditev žalibog prekasno objavljena. — Gdč. Sadarjeva, znana nam že od zadnjega koncerta, se je, kot se mi zdi, to pot počutila bolj domačo nego zadnjič. Njen nastop je bil mnogo prijetnejši in v prednašanju bolj neprisiljen, tako, da nam je izpadli kvartet skoro gotovo popolnoma nadomestila. S svojim nastopom v duetu je pokazala, da bi tudi kot igralka ne odpovedala. — Gdč. Nilka Potočnikova je nastopila z nekaj solo točkami, poleg tega je spremljala vse ostale pevske točke, tako da je že njeno fizično delo vse pohvale vredno. Pokazala je kljub svoji mladosti, tako kot solistka, kakor tudi spremljevalka zadostno umevanje deloma jako težkih kompozicij za samostojni nastop. Kot solotočke je igrala Chopinov: Cis - mol valček, Macc - Dowellov: Ples čarovnic, Pavčičevo: Staro pesem in več drugega. Ta, za njenih 18 let pač težaven program, je izpeljala gotovo zadovoljivo in navzoče občinstvo ji je to priznalo. Želeti bi bilo, da se njenih nadarjenosti ne zanemari. — Gosp. Debevec nas je presenetil s prijetno barvo svojega baritona. Nastop, šola, prednašanje — vse je kazalo resno stremljenje. Zapel nam je iz »Tannhäuserja« »Večerno zvezdo«, Ipavičevo »Ciganko Marijo«, Adamičevega »Planinca« itd., vse z umevanjem in razpoloženjem in tudi z uspehom. G. Debevcu priporočam, da svojega simpatičnega organa in svojih pevskih zmožnosti ne pokoplje, temveč jih skuša izšolati, kot to zaslužijo. Predvsem mu priporočam še nadalnjo, na tem koncertu posebno izkazano resnost nastopa. — Od litijske publike pa bi bilo želeti, da v bodoče bolj upošteva prizadevanja posameznikov. — L. Lajovic.

— Proslava stoletnice Petra Preradovića. Frankovci v Zagrebu z žalostjo konštatirajo, da ta proslava (19. marca) ne bo frankovsko - hrvatska, ampak jugoslovanska. Za tako proslavo agitira tudi srednješolska mladina, ki položi venec s hrvatsko - srbsko - slovensko trobojnico jugoslovanskemu pesniku. Frankovska mladež je v veliki manjšini. Vseučiliška omladina v Zagrebu je za govornika, ki bo v nje imenu na Preradovićevi slavi govoril, izvolila južnoogrskega Srba Kašanina; hoteli so na drugi skupščini vseučiliške omladine to izvolitev obrazkrepiti, a ni šlo — Kašanin je bil ponovno izvoljen.

— Predavanje Zofke Kvedrove-Demetrovićke v Varaždinu. Kakor smo poročali, je zadnji ponedeljek v Varaždinu predavala Zofka Koedrova o modernih slovenskih pesnikih ter je čitala nekoliko svojih stvari. Iz Varaždina nam poročajo, da je ta »slovenski večer« sijajno uspel. Zofkin uvod v predavanje je bil dovršeno lep. Predavateljica se je spominjala tudi trpljenja Slovencev v tej vojni. Burno je publika klicala predavateljici in Jugoslaviji.

— 60letnica slavista Polivke. Te dni slavi svojo 60 letnico češki slavist in etnolog vseučiliški profesor Jurij Polivka. Kot odličen strokovnjak v dialektologiji in etnologiji se je zanimal za kulturno življenje vsega Slovanstva. Tako je ob priliki 50 letnice jugoslovanske akademije v Zagrebu napisal pozornosti vreden spis o njeni zgodovini ter v ta spis položil svoje navdušene ideje za ideal jugoslovanskega združenja, to je združenja slovanskih narodov od Timoka in Vardarja do Jadranske obali, Drave in Soče.

— »Književni Jug«. Izašao je V. broj nove jugoslavenske književne i umetničke revije sa sledećim sadržajem: Zatočenik: Nacijonalna književnost. — Aleksa Šantić: Pobednik. — Ivan Cankar: Brlinčkov Miha in Tičkov Grega. — A. Tresić - Pavičić: U kalupu alemne riječi. — Laza Popović: Vankina pripovetka. — Ksaver Meško: Pesmi ponosnih. — Zvonko Milković: Na poldanici. — Milan Savić: Nešto o Maksimu Crnojeviću. — Niko Bartulovi: Paklena. — Djordje Grumac: Crni konjanik. — Dragan Plamenac: Kazalište i muzika. — U pregledu piše dr J. A. Glonar o Družbi sv. Mohorja; dr. P. Mitrović o Murkovoj »Slavistici u Nemačkoj«; N. Bartulović o pesmama Nikolića; Jovan Grčić o St. Tarnowskom. — Kao umetnički prilog donaša Crteže Jerolima Miše. — »Knjiž. Jug« izlazi dva put mesečno latinicom, ćirilicom i slovenački, a cena mu je 32 K na godinu. — Adresa: »Književni Jug«, Zagreb, Gundulićeva ul. 29.

Gospodarstvo.

— C. kr. priv. splošna prometna banka, podružnica Ljubljana. Stanje denarnih vlog dne 28. februarja 248,732.494 K.

Darila.

»Slovenska Matica«. G. inž. Karel Polak v Tržiču je izročil 200 kron ustanovnine in 100 kron kot darilo iz poravnave. Skupaj 300 kron.

Mesto venca na grob iskrenoljubljenega brata Josipa Hrovatina, umrlega dne 26. januarja v Kranju, je darovala za dr. Krekov spomenik Terezija Živic 20 kron in njen zet Ciril Ivančič, davčni upravitelj v Cerknem v isti namen tudi 20 K.

Prostovoljni prispevki za vdovski in sirotinski sklad c. kr. črnovoj. okrajnega poveljstva št. 27 v Ljubljani. Glasom poročila upravnega odbora so dospeli temu skladu sledeči denarni prispevki: XXII. izkaz: Franc Šaler, finančne straže rešpicijent, Metlika, 2 K; župni urad Sora, okraj Kranj, 183 K 24 vin.; Ivan Schaffer, nadporočnik v evid., Ljubljana, 50 K.

»Zakladu za podporo žrtvam političnih persekucij« so darovali: 50 K »Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj«; po 20 K: gospa Ivanka Meden in kavarnar Fran Krapeš; po 10 K: neimenovan in hran. uradnik Avg. Petrič; po 5 K: učitelj F. Podgornik iz Gor. Trebuše, ing. Janko Mačkovšek in oproščen komisijonar; 3 K: F. L.; po 2 K: orožn. stražmojster Fran Berlec iz Kandije, dr. Josip Klepec, dr. Albert Kramer, prof. Anton Jug, knjigovodja Rudolf Rozman in neimenovan. Kkupaj 140 K. Darovalcem najiskrenejša zahvala; dolžnost vseh zavednih Slovencev pa bodi, da se vsaj z malimi prispevki spominjajo nedolžnih žrtev! Prispevki na naslov dr. Viktor Sušnik, Ljubljana, Dalmatinova ulica.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je nakazal stotnik g. G. Dolinšek 76 kron, nabranih v slovenski družbi povodom odhodnice gosp. podpolk.-avdit. dr. Lichta iz Krakova. — Ob svidenju bratov Rudolfa in Joškota Ziherl v Judovem na Gor. Štaj. so zbrali za D. C. M.: gdč. Zinka Kobetova, naredniki: Čerpl Vilibald, Ziherl Joško, Zehner Joško in Erklavc Gustav ter četovodja Rudolf Ziherl vsoto 50 kron. — Mariborska moška C. M. podružnica je nakazala narodnega davka za svečan K 9.50. — Vesela družba v Rajhenburgu ob S. je zbrala 41 K. G. E. Brinšek iz Št. Petra na Kr. je poslal 51 K, nabranih v družbi »za povžitje dobre jedi in pijače« ustanovljene od gospodov Matica in Francelna in drug. — Gosp. Miloš Oset, trgovec iz Mute je nabral v družbi pri Paherniku 152 K. — Gosp. Janko Ocvirk iz Ajdovščine pa je poslal 20 K, nabranih na razstanku goriškega glavarstva. — C. M. družba je prejela od »Lidové noviny« iz Brna znesek 47 K, katerega je nabral g. učitelj Rosina med tovariši. — Vrli podpiratelji naše C. M. družbe so bratje Čehi, kateri so zbrali ob raznih prilikah že lepe vsote za našo šolsko družbo. Dne 2. t. m. so zbrali zopet 400 K v kavarni Krapševi v Ljubljani. Živeli!

⁂

Upravništvu naših listov so poslali:

Za **»dr. Krekovo goriško ustanovo«** »Neimenovani« iz Barborige 5 K, Franc Toplak, davč. upravit. iz Ptuja 10 K, trije »Jugoslovani« iz romunskega bojišča 70 K, Zvonko Mesarič, naredn. iz bojišča 5 K, kot dopustnina in France Belin, učitelj iz Kreda pri Robiču 15 K, darovali vrli narodni Krejci pri Robiču. Skupaj 105 kron.

Za **»dr. Krekov spomenik«** Jelica Pavić iz Premanture pri Pulju 22 K, nabrano pri omizju Slovencev, Čehov in Hrvatov v Premanturi, »Prizadeti« iz Cerknice pri Rakeku 25 K, Anton Zajc iz Bistrice pri Mokronogu 27 K, (za Krekov sklad) nabrano ob slovesu g. načelnika Sivka in soproge v restavraciji »Zajc« pri kolodvoru v Mokronogu, zbirka zavednih planincev polkovnega štaba gor. strel. polka št. 2, 81 K, (kot prva zbirka), poštne uradnice iz Celja in Rog. Slatine 40 K in železničarji zbrani na sestanku pri »Mikužu« v Ljubljani 27 K 80 vin. Skupaj 222 K 80 vin.

Za **»Ciril-Metodovo družbo«** Simon Ribarič iz Unca pri Rakeku 23 K, zbrano med zavednimi »Jugoslovani«, Fr. Lesjak iz okrož. bolnice v Kruševacu v Srbiji 10 kron, mesto honorarja g. dr. L. Stikerja, odvetnika v Brežicah za brezplačno zastopanje, Drago Sirec iz bojišča 42 K, nabral v veseli družbi v gostilni pri Kajzlerju v Št. Jurju ob juž. žel., Narodna čitalnica v Ptuju 227 K, iz gledališke predstave »Martin Smola« v »Nar. domu« v Ptuju dne 3. marca letos, Ivan Zorec, nadpor. iz bojišča 140 K pod geslom: »Na zdravicu slovenskom narodu šalju časnici 42. dom. jurišnog baona«, Franjo Ančik, poročnik iz Zelenike 35 K,, dar jugoslovanskih in čeških častnikov, Zvonko Mesarič iz bojišča 5 K, kot dopustnina, nadporočnik Rudolf Est iz Gradca 200 K, nabral v veseli slov. graški družbi, med tem kompromis stave (100 K) za vzdrževanje od kajenja, in železničarji zbrani na sestanku pri »Mikužu« v Ljubljani 27 K 80 vin. Skupaj 709 K 80 vin.

Za **»oslepele slovenske vojake«:** Amalija Vičič in Antonija Dev iz Postojne 20 K, mesto cvetja na krsto M. Lavrenčiču, Fanica Debevec iz Kamnika 50 K, zbrala ob priliki obiska g. Meseca vesela pevska družba pri »stari pošti«, A. Stauta iz bojišča 50 vin., uradništvo vojno žitnega zavoda v Ljubljani 115 K, mesto venca na krsto Lydi Pollakove in ga. Gabrijela Žužek 20 K, mesto venca na krsto svoje sestre Kacijanile Ješe. Skupaj 205 K 50 vin.

Za **»Slovensko Matico«:** Karel Vokač iz Dvora pri Straži na Dolenjskem 73 K, nabrano pri pol. havb. polku 28, M. K. 2 (listo darovalcev izročili »Slov. Mat.), zbirka zavednih planincev polkovnega štaba gor. strel. polka št. 2 iz bojišča 20 K in Zvonko Mesarič, narednik iz bojišča 5 K kot dopustnina. Skupaj 98 K.

Za »Jugoslovanski sklad« Milan Česnik iz bojišča 45 K, zbral med Slovenci, Hrvati, Srbi, Čehi in Poljaki z geslom »Naprej do cilja — za staro pravdo«.

Za **»oslepele slovenske vojake v Odilienheimu v Grabcu«** Franc Toplak, davč. upravitelj iz Ptuja 25 K.

Za **goriško begunsko deco«:** Franc Toplak, davč. upravitelj iz Ptuja 15 K.

Za **»društvo »Mladika« v Ljubljani«** Franc Toplak, davčni upravitelj iz Ptuja 10 K.

Za **»oslepelega starčka Dagarina in ženo iz Hotiča pri Litiji«** Zorana Boltauzer iz Spod. Šiški 10 K, mesto cvetk na krsto ljubljene botrice Anicę Wolf.

Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani

Dne 6. marca: Josipina Kovačič, rejenka, 5 let, Streliška ulica 15.

Dne 7. marca: Lidi Pollak, hči trgovca, 22 mesecev, Nunska ulica 17.

Dne 8. marca: Emilija Fabiani, zasebnica, 74 let, Sv. Petra cesta 10. — Ivan Přibil, podravnatelj banke »Slavije« in hišni posestnik, 58 let, Levstikova ulica 4. — Frančiška Sedej, bolniška devica, 36 let, Zaloška cesta 2. — Janez Skodlar, mestni delavec, 77 let, Sv. Jerneja cesta 42.

Dne 9. marca: Ana Murovec, užitkarica, 88 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnišnici:

Dne 4. marca: Uršula Kremžar, delavka v tobačni tovarni, 28 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Na zasebnem učnem zavodu Legat v Mariboru ob Dravi se začno dne 3. aprila 1918 novi tečaji za stenografijo, strojepisje, računstvo v zvezi s knjigovodstvom in lepopisjem, za slovenski in nemški jezik. Prospekti zastonj, Maribor, Viktringhofgasse 17, I. nadstropje.

Mestni pogrebni za vod v Ljubljani. Mesfni pogrebni zavod v Ljnbljani.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, pretresujočo vest, da je naš iskreno ljubljeni, dobri soprog, oziramo oče, brat, svak in stric, gospod

Oskar Gaberščik

župan, bivši državni poslanec, tovarnar in veleposestnik v Tolminu

v soboto dne 9. t. m. nenadoma preminul.

Truplo nepozabnega pokojnika se v pondeljek dne 11. marca 1918 ob 4. uri popoldne v hiši žalosti Dvorski trg štev. 3 svečano blagoslovi, položi na pokopališču pri Sv. Križu začasno v lastni grob in pozneje prepelje v Tolmin.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 10. marca 1918.

Leopoldina Gaberščik roj. **Konjedic** soproga. — **Oskar, Rudi, Andrej, Ivo** in **Leo,** sinovi. — **Zora, Vera** in **Jolanda,** hčere. — **Ferdinand Gaberščik,** brat. — **Julija Gaberščik,** sestra.

ZAHVALA.

Za ljubezni polno sočustvovanje ob prebridki izgubi naše ljubljenke

LYDI

za poklonjeno prekrasno cvetje ter za obilo spremstvo pri pogrebu izrekata svojo globokočutečo, srčno zahvalo

Pavel in Marija Pollak.

Umrla je danes naša ljubljenka

LIZIKA

stara šele 22 let.

Pokopali jo bomo v pondeljek 11. t. m.

Gomilsko, 8. marca 1918.

Mama **Franja Virant** in sestrice **Mici, Tončka, Julka.**

DRVA bukova suha se zamenjajo za živila, oziroma prodajo na mero, na drobno klane na vago. **Dolenjska cesta št. 5.**

Absolventinja **trg. tečaja,** zmožna slovenskega in nemškega jezika, **želi primerne službe v Ljubljani ali okolici.** Ponudbe pod **„Začetnica 1103“** na upravništvo „Slovenskega Naroda«. 1103

: Prodajalka : dobro izurjena v manufakturni, galanterijski in špecerijski stroki, vajena tudi precej pisarniškega dela **želi premeniti službo.** Cenjene dopise pod **Zanesljiva 1067“** na upr. »Sl. Nar.«

Dobro ohranjene zbirke znamk, kakor tudi stare korespondence z znamkami in posamezne znamke, kupi zbiratelj. Ponudbe pod **„zbiratelj znamk 1142“** na upravništvo »Slov. Naroda«.

Proda se iz proste roke pritlična hiša **z lepim vrtom,** oddaljena 15 minut od mesta. V hiši se nahaja gostilniška obrt in trafika Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 1118

Prodam 500 kg prešanega pristnega medu. **Kupim več kompletnih novih ali starih** nepokvarjenih in popolnoma rabnih **Žnidaršičevih panjev.** — **JOSIP FRANK, Cermošnjice, Dolenjsko.**

Kdor si želi nabaviti po **zmerni ceni** in **dober** **kavni nadomestek, lug, dišave, čaj,** ter ostalo špecerijsko in kolonijalno blago, naj zahteva cenik od **najsolidnejše** slovenske tvrdke 1140 **F. [illegible], ADRIA-[illegible], ZAGREB.**

Tapetniški poslovodja ki je vešč posla s kožami, **se išče.** **I. hrv. stolarska zadruga Zagreb**

Lesorezbar **se išče.** **I. hrv. stolarska zadruga Zagreb**

Načelstvo bovške okrajne posojilnice, t. č. v Mödlingu pri Dunaju naznanja, da bo poslovalo od **15. marca t. l.** naprej **v Logu pod Mangartom na Primorskem.** Načelnik: **A. A. MLEKUŠ.**

Popolnoma dobro ohranjen kosilni stroj **„Deering“** se proda. Cena po dogovoru. — Ponudbe pod **„Deering“** na upravništvo »Sloven. Naroda«. 1112

STAVBENI TEHNIK, kateri ima prvi državni izpit, izpit iz gradbe cest, iz armiranega betona in stavbene mehanike, išče mesta, najraje v Ljubljani. Cenjeni interesenti naj blagovolijo določiti čas in kraj sestanka, na katerem se pogoji formulirajo. — Značka: **„Tehnik 1144“** na uredništvo „Slovenskega Naroda“.

Velika izbira velikonočnih, umetniških in drugih razglednic. **Narodna knjigarna Prešernova ulica 7.**

Vrelec kisle vode **se proda** za 120.000 kron. Vpraša se na upravo „Slovenskega Naroda“ pod **„10% obresti“.** 966

Kupim hišo v Ljubljani **na prometnem kraju.** Pismene ponudbe z podrobnimi pojasnili in ceno pod **»Hiša/1031«** na upravništvo »Slovensk. Naroda«. 1031

Mizarski poslovodja ki je vešč komisionalnemu poslu, se išče **I. hrv. stolarska zadruga Zagreb**

:: Stranka išče za dobro plačo :: stanovanje obstoječe iz kuhinje, dveh sob, drvarnice ali pritikline, **če je mogoče za takoj in vsaj za nekaj mesecev.** v prostem času bi se pomagalo v vrtnarstvu ali v kaki drugi ekonomični stroki. Naslov pove upr. »Slov. Nar.“

Zamenjam **volnene moške in ženske obleke za moko in špeh.** **Gledališka stolba št. 3 II. nadstr.**

Mizarski pomočniki se sprejmejo v tovarno za pohištvo in stavbinstvo **St. Vid** nad **Ljubljano.** Vpraša se Dunajska cesta 28, **J. Černe.**

Kontoristinja se takoj sprejme. Ponudbe na upravništvo lista pod **„štev. 500/1116“.**

: Dobro idoča gostilna : **se vzame v najem** eventuelno **se kupi posestvo s to obrtjo.** Ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod **„dobra gostilna/1087“**

Išče se prodajalka katera je že v papirni trgovini ali knjigarni službovala. Nastop službe po dogovoru. Cenj. ponudbe naj se pošljejo na upravo »Slov. Naroda« pod — **„112.194 / 1048“** — 1048

Prostovoljna javna dražba. **vozov, kozolcev, šup in drugih premičnin,** se vrši v četrtek dne 14. t. m. ob 8 uri zjutraj v bivši pivovarni Mengeš. — Kupci, ki se vabijo k tej prodaji, si stvari lahko ogledajo isti dan pol ure pred začetkom dražbe. 1143

Srbečico, lišaje odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. „rujavo mazilo“. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 2·30 veliki K 4·— porcija za rodbino K 11·—. Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Marijin trg.** 880

Restavracija „pri Maliču“ Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7 **pod Jadransko banko.** **Točijo se priznano DOBRA VINA.** **Za zborovanja, seje, shode na razpolago velika separatna soba.** Za mnogobrojen obisk se slavn. občinstvo priporoča velespoštovanjem 1104 **STANKO JESENKO.**